

[Helge Sander]

dre der foreligger en konkret klage, arbejdsulykke el.lign.

Ud over hensynet til boligens ukrænkelighed (grundlovens § 72) er der også hensynet til, at Arbejdstilsynets virksomhed skal udøves under former, der ikke i befolkningen sætter spørgsmålstejn ved institutionens seriøsitet, ja måske endog får borgerne til at trække på smilebåndet.

Der kan her henvises til to forhold, der har været omtalt i dagspressen. Dels en sag om en pensioneret skolelærer, der blev anholdt af politiet og lagt i håndjern i forbindelse med, at Arbejdstilsynet ønskede ham sigtet for overtrædelse af sikkerhedsreglerne, mens han personligt reparerede sit eget tag på en privat bolig. Dels en sag om de restriktioner, der gælder, når selvstændige landmænds børn benytter selvkørende græsslåmaskiner på stuehus-havens græsplæne.

Svar (17/3 94):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg kan oplyse, at ifølge arbejdsmiljølovens § 72, nr. 6, har Arbejdstilsynet bl.a. til opgave at påse, om loven og de forskrifter, der gives med hjemmel i loven, overholdes. Arbejdsmiljølovens § 76, stk. 2, sikrer, at Arbejdstilsynet i det omfang, det er påkrævet, uden retskendelse – eventuelt med politiets bistand – kan skaffe sig adgang til private arbejdssteder.

Jeg finder det derfor rimeligt, at Arbejdstilsynet har mulighed for at få adgang til private arbejdssteder for at føre tilsyn. Jeg finder det dog væsentligt, at bestemmelsen i arbejdsmiljøloven forvaltes under skyldig hensyntagen til den enkelte borger. Direktoratet for Arbejdstilsynet har oplyst, at adgangen bliver forvaltet med den allerstørste forsigtighed, medmindre der foreligger en konkret klage, en arbejdsulykke eller lignende.

Ud over hensynet til boligens ukrænkelighed (grundlovens § 72) er der også hensynet til, at Arbejdstilsynets virksomhed udøves under former, der ikke i befolkningen sætter spørgsmålstejn ved institutionens seriøsitet.

Arbejdstilsynet er opmærksom på, at der ved tilsyn med arbejde, der udføres i en borgers private hjem, må tages specielle hensyn til beboeren af det pågældende hjem. Ved tilsyn på hjemmeplejeområdet har dette hensyn, fordi det drejer sig om ældre og/eller handicap-

pede beboere, særlig vægt. Det er desuden et område, hvor der er dokumenteret et stort antal skader, hvorfor der er taget en række initiativer.

Direktoratet for Arbejdstilsynet har udstedt en AT-cirkulæreskrivelse (nr. 9/1993), som angiver særlige retningslinjer for de tilsynsførende ved tilsynsbesøg på hjemmeplejeområdet.

I praksis retter Arbejdstilsynet henvendelse til arbejdsgiveren, dvs. kommunen, når der påtænkes tilsynsbesøg i private hjem for bl.a. at vurdere arbejdsmiljøforholdene for ansatte i hjemmeplejen.

Tilsynsbesøg aflægges sammen med en repræsentant for kommunen. Såfremt en borger modsætter sig tilsynsbesøg, vil Arbejdstilsynet forsøge at finde andre løsninger. Direktoratet har dog oplyst, at man ikke er bekendt med tilfælde, hvor en borger, som har hjemmehjælp el. lign., har nægtet Arbejdstilsynet adgang.

For så vidt hjemmeservice, er området endnu så nyt, at Arbejdstilsynet ikke har nogen praksis på området, men Arbejdstilsynet kan føre tilsyn med arbejdet i henhold til arbejdsmiljøloven på samme måde som ved andet arbejde.

Sammenfattende finder jeg det således rimeligt, at Arbejdstilsynet skaffer sig adgang til private hjem, når der udføres arbejde, som er omfattet af arbejdsmiljøloven.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 78:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af CO₂-afgifterne med tilhørende tilskudsordninger og justering af energiafgifterne.

Af Peter Hansen-Nord (V), Flemming Hansen (KF) og Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 15/3 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Stavad):

I december 1991 vedtog Folketinget CO₂-pakken. De forskellige elementer fik virkning igennem 1992 og 1993.

[Skatteministeren]

Netto foreslås det fra de tre forslagspartiers side at fjerne afgiftsbelastningen fra erhverv med henved 1 mia. kr., når man har taget hensyn til tilskuddet. For husholdningerne foreslås elafgiften netto sat ned med 4 øre pr. kWh og kulafgiften med netto 167 kr. pr. t. Afgiften på olie skal være uændret, på samme måde som prisfaldet for gas til private kunder foreslås fastholdt. Netto vil dette give et provenutab på ca. 1,7 mia. kr.

Erhvervene skal herefter alene belastes med EU's minimumsafgifter på ca. 10 øre pr. kg fuel- og 5 øre pr. l fyringsolie. Provenutabet foreslås finansieret ved at afskaffe de tilskudsordninger, der blev indført i forbindelse med afgiften, men som i øvrigt kan ses isoleret.

Tilskudsordningerne er tilskud til energibesparelse i erhvervslivet, til omlægning af varmemeforsyning i ældre boliger, til færdiggørelse af fjernvarmenet og til omlægning af brændsler i decentrale kraftvarmeværker.

Tilskuddet til elproduktion på naturgasbaserede kraftvarmeværker og vindmøller m.v. på henholdsvis 10 øre pr. kWh og 27 øre pr. kWh foreslås videreført som en udgiftsordning i elafgiftsloven.

Med udgangspunkt i 1994-finansloven vil besparelsen i alt blive på ca. 700 mio. kr., men et mindre beløb i de kommende år, idet visse af udgifterne er fremrykket i konjunkturpolitikken. Nettobelastningen af statens finanser med det forslag, der er fremsat, er således godt 1 mia. kr., der storsindet tilbydes finansieret ved, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet vil forhandle om besparelsen med regeringen.

CO₂-pakken var en konsekvent opfølgning af Energi 2000, der blev fremlagt af den daværende regering, og hvis målsætninger senere er blevet bekræftet af Folketinget, herunder af Venstre og De Konservative, men ikke af Fremskridtspartiet.

CO₂-pakken er et vigtigt grundlag for det skift i energiforsyningen, som den daværende regering også støttede, men ikke evnede at føre ud i livet. Også den daværende regering gik ind for omlægning af energiforsyning fra store kulbaserede kraftværker og kul- eller oliebase-rede fjernvarmeværker til decentrale kraftvarmeværker baseret på naturgas og biobrændsler; Fremskridtspartiet var ikke med. Denne omlægning er helt nødvendig for at nå de mil-

jøsmål, der er bredt flertal for i Folketinget, og det går jeg ud fra at der fortsat er.

Af alle brændsler foreslår partierne, at afgiften skal sættes ned på kul, der er det mest miljøbelastende brændsel, og hvor varmekunderne i forvejen har den laveste afgiftsbelastning. I modsætning hertil har regeringen ved skattereformen hævet afgiften på det stærkt miljøbelastende kul, således at afgiften kommer op på niveau med olieafgiften. Hvordan vil Venstre og De Konservative få de kulbaserede varmeværker til at opgive kullene og gå over til naturgas, som man jo har indgået aftale om at de skal? Da Venstre og De Konservative var i regering, havde de ikke noget svar.

Hvordan harmonerer forslaget om at sætte afgiften ned på det kul, der fortrinsvis bruges i varmemeforsyning i de større byer, og hvor afgiftssatsen i forvejen er lavest, med Venstres ønske om en udligning af afgiftsforskellene mellem land og by? Med den lave afgift på kul og fjernelse af tilskudsordningerne foreslås den væsentligste del af fundamentet for denne omlægning fjernet. Hvad vil Venstre og De Konservative stille i stedet for at opnå CO₂-målsætningen, som disse partier har tilsluttet sig? Hvad vil Venstre og De Konservative sige til alle de fjernvarmeforsyninger, der, i tillid til at Folketinget mente miljømålsætningerne alvorligt, har investeret eller vil investere i omlægninger i miljøvenlig retning under forudsætning af CO₂-pakken? Der er mange spørgsmål, men næppe mange svar.

Den største anstødssten i CO₂-pakken for Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet er tilsyneladende afgiften på erhvervenes energiforbrug. CO₂-afgift på erhverv, der ikke er overvældende i sammenligning med afgiftsforholdene i udlandet, giver erhvervene incitamenter til at spare på energien. Det er vigtigt, at også erhvervene nedsætter energiforbruget.

Det burde være oplagt, at man fortrinsvis bør nedsætte energiforbruget dér, hvor omkostningerne er mindst, og alt taler for, at omkostningerne er mindst ved yderligere initiativer i erhvervene.

Hvis husholdninger skal spare 1.000 l fyringsolie ved f.eks. ekstra isoleringsarbejde, vil det med de nuværende afgifts- og skatteregler kunne betale sig at investere op til 57.000 kr., under forudsætning af at investeringen har en levetid på 20 år og renten før skat er på 7 pct.

[Skatteministeren]

For erhverv vil det imidlertid alene kunne betale sig at investere 15.250 kr. under de samme forudsætninger, når der ikke er afgift på olie. Omkostninger ved at spare på energien gennem yderligere reduktion af husholdningernes forbrug er således mere end tre gange så store som ved, at erhvervene sparer på energien.

Hvis CO₂-målsætningen skal fastholdes, og det er Venstre og De Konservative, men vist ikke Fremskridtspartiet enige i at den skal, bliver det altså mange gange dyrere for samfundet, hvis erhvervene ikke skal yde deres rimelige andel af besparelserne. Uanset om det bliver meget dyrere for samfundet at reducere CO₂-udslippet, hvis erhvervene ikke belastes med CO₂-afgiften, skal det altså efter forslagsstillerne væk under henvisning til konkurrenceevnen, ja, man har nærmest indtryk af, at fjernelsen af CO₂-afgiften er hovedhjørnestenen i oppositionens beskæftigelsespolitik.

Det er snarere udtryk for, at oppositionens beskæftigelsespolitik mildt sagt er nærmest ikkeeksisterende, end at CO₂-afgiften udgør nogen hindring for bedre beskæftigelse. I gennemsnit svarer afgiftbelastningen til ca. en tredjedel procent af erhvervenens lønomkostninger og endnu mindre af erhvervenes værditilvækst eller produktion. Der er selvfølgelig variationer mellem erhvervene, men ingen virksomhed belastes med mere end 1,75 pct. af værditilvæksten og som nævnt langt de fleste med mindre, idet der er fastsat lempelige ordninger for de energiintensive virksomheder.

Det er klart inden for det mulige, at erhvervene kan tilpasse sig en så beskeden omkostningsbelastning, og CO₂-afgiften svarer jo for erhvervene som helhed ikke til ret meget mere end 1 måneds lønstigninger selv ved den nuværende lave lønstigningstakt. Beskæftigelsesvirkningerne af de umiddelbare effekter på konkurrenceevnen er således ikke permanente, og selv på kort sigt er beskæftigelsesvirkningerne overskuelige. Beskæftigelsesvirkningerne af tilskudsordningerne er sandsynligvis meget gunstige på kortere sigt, idet der ud over tilskudsmidlerne vil blive sat arbejde i gang for et væsentlig større beløb, der i mange tilfælde først senere var blevet iværksat.

Fjernelsen af CO₂-pakken vil således have en modsat beskæftigelseseffekt, men som sagt er beskæftigelseseffekten af pakken meget be-

skeden. Jeg skal ikke her komme yderligere ind på de mange ulemper ved at fjerne de andre elementer i CO₂-pakken, men afslutningsvis prøve at finde en mening med Fremskridtspartiets, Venstres og De Konservatives forslag.

De to gamle regeringspartier er tilsyneladende enige med regeringen om, at CO₂-udslippene skal reduceres med 20 pct. i 2005 i forhold til 1988; Fremskridtspartiet er tilsyneladende ikke enig. De to gamle regeringspartier er også enige i, at det er hensigtsmæssigt og nødvendigt, hvis miljømålsætningerne skal nås, at sikre energibesparelser og et skift i energiforsyningen væk fra de mest miljøbelastende brændsler og over mod decentrale kraftvarmeværker; Fremskridtspartiet er tilsyneladende ikke enig. De to gamle regeringspartier er sandsynligvis også enige i, at de størst mulige besparelser til de laveste omkostninger findes inden for erhvervene; det fremgik i det mindste også af adskillige rapporter udarbejdet under den gamle regering.

Alligevel foreslår partierne nu, at afgifterne på de mest miljøbelastende brændsler skal sættes ned, at forudsætningerne for omlægning til decentral kraftvarme skal fjernes, og at de beskudte afgifter på erhvervenes energiforbrug skal fjernes, uden at partierne evner at opstille noget, der ligner et realistisk alternativ til opnåelse af CO₂-målene, endsige en finansiering af provenutabet.

CO₂-afgiften er gennemført for at medvirke til en realisering af de opstillede miljømål. Det daværende forslag var ikke underfinansieret, men overfinansieret. Provenugevinsten blev brugt til at aflaste afgifter i forbindelse med det indre marked i fuld enighed mellem den daværende regering og den daværende opposition. Det nuværende forslag er underfinansieret som stort set alle oppositionens forslag og giver ikke svaret på, hvordan man ellers skal nå miljømålene, hvis de da ellers vil tage miljøet alvorligt. Forslaget synes således at være en videreudvikling af oppositionens sædvanlige overbudspolitik med helt dækningsløse skattelettelser. Nu skal ikke alene pengene fosse ud af statskassen, men også røgen vælte op af skorstenene; men regeringens politik er en anden.

Regeringen afviser forslaget.

Bjarne Laustsen (S):

KVZ har i treenighed fremsat et forslag om

[Bjarne Laustsen]

ophævelse af CO₂-afgifterne med tilhørende tilskudsordninger og justering af energiafgifterne. Hvad er baggrunden i virkeligheden for at fremsætte et sådant forslag ud over at vise, at KVZ-alliancen overhovedet kan finde en fællesnævner?

Jeg skal straks på vegne af Socialdemokratiet afvise forslaget, som vil smadre energipolitikken og belaste miljøet yderligere; der er snarere behov for, at erhvervslivet bidrager til at reducere energiforbruget yderligere og dermed tilgodeser miljøet. Der er god grund til at fastholde CO₂-afgiften, og energiafgifterne er aftalt for en 4-årig periode i den grønne del af skattereformen. Herudover vil forslaget give anledning til stor bekymring og uro hos de varmeværker, som er i gang med en omstilling fra kul til gas i tillid til, at energipolitikken ligger fast.

Til slut kan jeg nævne, at forslaget ligesom alt andet, der kommer fra den borgerlige opposition i denne tid, er udtryk for overbudspolitik. Forslaget er kraftigt underbudgetteret, og det betyder, at der skal spares 1 mia. kr. inden for andre områder. Er det de syge, de ledige og pensionisterne, der skal betale for KVZ's overbudspolitik?

Som det også er fremgået af det, jeg tidligere har sagt, skal jeg endnu en gang på Socialdemokratiets vegne afvise forslaget.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg har ikke været i salen i så lang tid, men jeg hørte, at skatteministeren og hr. Bjarne Laustsen lige efter hinanden nævnte ordene borgerlig overbudspolitik. Det undrer mig lidt, specielt når jeg forleden kunne høre finansministeren fortælle i tv, at i den plan, som den konservative folketingsgruppe havde fremlagt om vækst frem mod år 2000, var der for en gangs skyld ikke tale om overbudspolitik. Vil det sige, at der ikke er sammenhæng i det, regeringen siger? Den plan, vi lagde frem fra konservativ side, er klart finansieret krone til krone, der er endda tale om overfinansiering. Hvordan kan den socialdemokratiske ordfører og ikke mindst skatteministeren så sige, at der er tale om overbudspolitik? Det vil vi gerne have en forklaring på.

Aagaard (KF):

Må jeg indledningsvis sige, at vi selvfølgelig

fortsat er med i bestræbelserne på at lave en opfølgning af Energi 2000, og at vi også står bag intentionerne om en omlægning af energiforsyningen fra kul til naturgas og biobrændsler.

Jeg skal senere vende tilbage til nogle af de bemærkninger, som ministeren kom med indledningsvis, men jeg vil gerne understrege, at vi fra konservativ side altid har accepteret, at det kan blive nødvendigt med en miljøafgift for at begrænse CO₂-udslippet; men vi har også altid understreget, at indførelsen af en CO₂-afgift måtte ske i et samarbejde med vore partnere i EU. Hertil kan vi vel også tilføje, at der på det tidspunkt kom advarende røster fra EF, som advarede imod, at de enkelte lande gik enegang på dette område, men disse argumenter prellede totalt af på det flertal, som i 1991 gennemtrumfede den nationale lovgivning på området.

Dengang fremførte vi under debatten nogle væsentlige argumenter, som vi stadig vil fastholde, nemlig at denne CO₂-afgift isoleret set vil koste erhvervslivet arbejdspladser; det kan heller ikke bestrides, at den også øger skatetrykket og giver en konkurrenceforvridning i forhold til de lande, vort erhvervsliv skal konkurrere med i EU, og endelig vil den rent administrativt være belastende for både vore virksomheder og samfundet. Men alle disse argumenter gjorde ikke noget indtryk på de tre partier, i hvert fald ikke i 1991.

På baggrund af ministerens tale i dag er der tilsyneladende heller intet, der tyder på, at man har ændret holdning, selv om vi absolut mener, der må være baggrund for det, når man ser på, hvilke forventninger man havde til at kunne øve indflydelse på kollegerne rundt om i Europa. Det er jo ikke sket! Tværtimod er vi vel i dag endnu længere fra indførelse af en CO₂-afgift i de øvrige EU-lande end i 1991, og derfor er der efter vores bedste overbevisning ikke nogen begrundelse for, at man isoleret set opretholder en sådan belastning, som der primært er tale om her, for de danske erhvervs- virksomheder.

Så uanset hvad regeringen mener med hensyn til, hvad det koster vort erhvervsliv – og jeg forstod, at ministeren følte, det var en så svag påvirkning i forhold til lønudgiften, at det ikke gav nogen som helst effekt at ophæve CO₂-afgiften – kan man altså ikke bestride, at udvik-

[Aagaard]

lingen i udlandet går i den stik modsatte retning. Må jeg blot fremhæve fra forslagens bemærkninger, at i Norge er afgiften på fuelolie i dag kun to tredjedele af, hvad den var på sit højeste, at elafgiften er reduceret til en syvendedel, og at man fra 1992 til 1994 har kappet 1½ mia. norske kroner af den energiregning, som norsk industri skal betale. Det samme er tilfældet i Sverige og England, og i Holland har man, som det også fremgår af forslagens bemærkninger, gennemført en helt anderledes energipolitik og banet vejen for indgåelse af frivillige aftaler med samtlige erhvervsorganisationer, brancheforeninger og enkeltvirksomheder om energibesparelser og renere brændsler. Vi ser gerne, at Danmark bevæger sig ad den samme vej, og at man i samme forbindelse forsøger at få gjort vort erhvervsliv lige så konkurrencedygtigt på energiområdet som de øvrige landes.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det kan nok undre, når hr. Aagaard taler om afgiftstrykket i forskellige lande, at han ikke nævner vores store nabo i syd, nemlig Tyskland; men det er da blevet til et par linjer i forslaget.

Det var hr. Flemming Hansen, der kaldte mig herop igen med sit spørgsmål om, hvordan det hænger sammen, når vi taler om overbudspolitik. Nu er det jo ikke Venstres og De Konservatives planer, der er til debat her i dag, men et enkelt forslag, som er fremsat af tre partier. Og ifølge bemærkningerne:

»... bliver den samlede provenuvirkning for staten en mindre indtægt på ca. 1 mia. kr. i 1994-afgiftsniveau.«

Sådan står der, og det var derfor, jeg tillod mig at spørge: Hvem er det, der skal betale? Der står nemlig også:

»Forslagsstillerne er indstillet på at indgå forhandlinger med henblik på at finde kompenserende besparelser, der imødegår forslagens provenuvirkninger for statskassen.«

Og nogle må jo skulle betale i den sidste ende.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I et memorandum af oktober 1990 fra den

danske regering vedrørende EF-indsats til forbedring af miljøet via energi- og andre miljøafgifter sagde den daværende skatteminister, hr. Fogh Rasmussen, at den danske regering lægger afgørende vægt på, at der ved valget af økonomiske styringsmidler også tages hensyn til deres adfærdsregulerende virkninger med hensyn til at kunne bidrage til en miljømæssigt bæredygtig udvikling. Den daværende skatteminister gav altså i Ministerrådet udtryk for den danske regerings levende interesse for at anvende økonomiske incitamenten i forbindelse med en miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Længere inde i memorandummet står der, at afbrænding af fossile brændsler i væsentligt omfang bidrager til forurening af atmosfæren, og at de eksisterende energiformer udgør udtømmelige naturressourcer. Og endnu senere står der, at en skærpelse af energibeskatningen i en række medlemslande i sagens natur kan ske over en årrække, men i mellemtiden må Fællesskabet sikre, at de hensigtsmæssige, høje energiafgifter i andre medlemslande ikke undergraves.

Der var ingen advarsler fra EF til Danmark. Der var tværtimod tale om advarsler fra Danmark til EF i hele den fase, hvor Energi 2000 blev diskuteret, så jeg vil gerne høre hr. Aagaards beskrivelse af, hvordan EF advarede Danmark.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Hr. Bjarne Laustsen skiftede pludselig holdning ligesom en kamæleon. Pludselig var der ikke noget i vejen med oppositionspartiernes daglige adfærd, nu var det kun i forbindelse med dette forslag.

Både skatteministeren og hr. Bjarne Laustsen stod for få minutter siden heroppe og sagde, at det var den sædvanlige overbudspolitik fra oppositionens side. Jeg gerne spørge hr. Bjarne Laustsen: Hvor har vi haft overbudspolitik? Venstres og De Konservatives ændringsforslag til finansloven, som vi behandlede for et halvt års tid siden, var ikke udtryk for overbudspolitik, og i »Vækst og velstand – fuldt finansieret«, som den konservative folketingsgruppe står for, er der overhovedet ikke tale om overbudspolitik. Hvordan kan man stå på Folketingets talerstol og sige sådan noget ævl og slippe godt fra det? Jeg forstår det simpelt

[Flemming Hansen]

hen ikke. Hr. Bjarne Laustsen har sin egen opfattelse af de tal, der står i vores forslag om CO₂-afgiften – og den er selvfølgelig forkert – men at vi generelt overdriver og driver overbudspolitik, vil jeg gerne have dokumenteret bare én eneste gang.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Tilsyneladende har Socialdemokratiets ordfører, hr. Bjarne Laustsen, valgt at sigte efter denne milliard og spørge: Hvor skal den komme fra? Det er nemmere end at lægge op til forhandling.

Problemet her i Folketinget er jo, at vi tre jo sagtens kunne have sat navne på, hvor denne milliard skulle hentes – det kunne have været privatiseringsprovenu, besparelser osv. – og så ville debatten i dag have drejet sig om, hvorvidt denne milliardudmøntning nu var fornøftig eller ej. Men alene på statens budget, som er på over 300 mia. kr., vil det være muligt at finde de 0,3 procent, som denne milliard udgør, så selvfølgelig kan det lade sig gøre.

Regeringen har jo ingen problemer. Milliarderne må gerne fosse både den ene og den anden vej – det skal vi have en debat om senere i dag – så lad være med at gøre denne ene milliard til et problem, for det er den ikke. Oven i købet lægger forslaget op til, at vi vil forhandle om, hvordan man finder frem til finansieringen, og det må da være den mest imødekommende måde at fremstille den slags ting på, som man overhovedet kan tænke sig i et parlament.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er fru Elisabeth Arnold, der kalder mig på talerstolen, for selv om spørgsmålet måske var rettet til hr. Aagaard, var det dog hr. Fogh Rasmussen, der blev citeret for nogle udtalelser i 1990 i forbindelse med EF-samarbejdet.

Man skal gøre sig klart, at holdningen hele tiden har været – også under den tidligere regering – at her drejer det sig om at få harmoniseret nogle afgifter, og der var også dengang planer i EF om, at CO₂-afgiften var noget, man skulle tage bredt op, så alle deltog i disse afgiftsbetragtninger. Men siden 1990 har virkeligheden jo taget en udvikling, der gør, at vi i

dag må konstatere, at EU stort set har taget de planer af dagsordenen. Vi er ude i en situation, hvor man har udvidet begrebet til at sige, at nu er det ikke længere en EU-problematik, men en OECD-problematik. Jeg tror, hr. Fogh Rasmussen på det tidspunkt har haft nogle andre tanker om, hvad fremtiden kunne byde på, i forhold til det, vi kan konstatere i dag.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

I diskussionen om denne milliard, som skal findes et eller andet sted, synes jeg, jeg vil drage den parallel, at det selvfølgelig er rigtigt, at det ikke er nøjagtigt specificeret fra forslagsstillerne, hvad der skal gøres, og det var det merprovenu, som CO₂-afgiften skulle indbringe staten, heller ikke; der var for så vidt samme mangel på fuldstændig specifikation. Men forskellen er, at dengang var der tale om penge, som staten ville få i overskud, og her er det jo penge, der vil fosse ud.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

I fortsættelse af det svar, hr. Peter Hansen-Nord gav fru Elisabeth Arnold, skal jeg tilføje, at i modsætning til i dag, hvor sagen er taget af EU's dagsorden, var den på dagsordenen i 1991. Udtalelserne i mit indlæg byggede på, at der på det tidspunkt forelå en skriftlig opfordring fra EF-Kommissionen til det danske Energiministerium om ikke at gå enegang i 1991, og det er i hvert fald en kendsgerning.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Vi hørte netop hr. Poul Nielson komme med et af de gode socialdemokratiske slogans om, at pengene vil fosse ud. Jamen mage til vrøvl har jeg dog ikke hørt i mit liv! Der er tale om, at Danmark skal forbedre sin konkurrenceevne i forhold til andre lande. Men i øvrigt havde jeg besluttet mig for og skal også sige det nu, at jeg kommer ikke på talerstolen igen, hvis hr. Poul Nielson siger noget. At diskutere med hr. Poul Nielson er temmelig umuligt, for energipolitik er jo en slags religion for hr. Poul Nielson, og vi anerkender i den konservative folketingsgruppe, at han er Danmarks dyreste mand.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Vi skal høre meget her i dag, før ørerne falder af, også at hr. Poul Nielson endnu en gang gentager den forkerte påstand om, at det bare er sådan noget, der skal finansieres efterfølgende. Jeg vil gerne heroppefra opfordre hr. Poul Nielsen til at bekræfte, at der forelå et ændringsforslag til finansloven for 1994, hvor dette forslag var fuldt finansieret. Den konservative folketingsgruppe har fremlagt oplægget »Vækst og velstand – fuldt finansieret«, og det har endog fået meget positive reaktioner fra den socialdemokratiske finansminister. Jeg vil gerne bede hr. Poul Nielson om at bekræfte de to kendsgerninger, for så kan vi forhåbentlig slippe for de forkerte påstande, der slynges ud fra de socialdemokratiske ordførere i dag.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er også hr. Poul Nielsons tale om manglende finansiering, der kalder mig herop. Det kan selvfølgelig være en meget interessant debat om en milliard, men nu har vi altså haft en regering i de 10 forudgående år, som på betryggende vis har finansieret de udgifter, man har sat sig i, og så er milliarden her ikke skræmmende i den forbindelse. Og samtidig må jeg understrege, at den finansiering, der lå i ændringsforslagene til finansloven, bør kigges igennem, før man påstår, at der ikke findes finansiering for de udgifter, vi pålægger regeringen her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kunne forstå på hr. Peter Hansen-Nords svar på min bemærkning, at hr. Fogh Rasmussen har skiftet mening vedrørende miljø- og energipolitikken, fra han var skatteminister, til nu, hvor han er kommet i opposition.

Til hr. Aagaard vil jeg sige, at jeg gerne vil vide følgende: Hvilken kommissær i EF-Kommissionen kom med en advarsel til Danmark, og hvilke andre kommissærer kom med modstridende oplysninger, advarsler eller synspunkter til Danmark i 1991 vedrørende CO₂-afgiften? Det er ikke fair af hr. Aagaard at sige, at der kom advarsler fra EF, som om det er noget helt generelt, eller fra Jacques Delors, når der er modstridende synspunkter fra for-

skellige kommissærer i denne her sag. Hr. Aagaard bør give den helt rigtige beskrivelse af, hvad det var, der faktisk skete.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det er et svar til fru Anne Birgitte Lundholt. I bemærkningerne til dette beslutningsforslag skriver man afslutningsvis:

»Forslagsstillerne er indstillet på at indgå forhandlinger med henblik på at finde kompenserende besparelser, der imødegår forslagets provenuvirkninger for statskassen.«

Så der må jo nødvendigvis være et eller andet, der skal tages stilling til. Når fru Anne Birgitte Lundholt siger, at det er der ikke noget problem i, må det betyde, at vi kan imødesee en specifikation af, hvordan denne milliard skal findes, og vi kan imødesee, at der i det mindste under udvalgsarbejdet bliver fremlagt en sådan dækkende specifikation af, hvor den skal findes, for ellers er det jo ikke rigtigt, når det siges her, at der ikke er noget problem.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Først til fru Elisabeth Arnold. Jeg vil da meget gerne vide, hvad det er for nogle modstridende bemærkninger, der kom fra kommissærer, dengang vi vedtog CO₂-afgiften. Jeg har kun set én bemærkning fra Kommissionen i den anledning, og det var et råd til Danmark om netop ikke at gå enegang i denne sag.

Hvis hr. Poul Nielson føler en energisk trang til at sætte sig ind i andre folks synspunkter, inden han udtaler sig om dem, så vil jeg anbefale ham at læse det konservative oplæg »Vækst og velstand«; dér er svarene på alle hr. Poul Nielsons spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Når det forholder sig, som fru Anne Birgitte Lundholt siger, hvorfor står det så ikke i forslaget? Hvorfor har De Konservative, som altså plæderer »nul huller« i forbindelse med deres oplæg, ikke fået det med i denne her sammenhæng? Hvorfor er der et hul her på 1 mia. kr., hvis det i øvrigt er De Konservatives bannermærke, at der er »nul huller«? Hvis man havde lavet forslaget alene, så havde vi haft dette

[Poul Nielson]

klare oplæg uden huller – det er klart, eftersom fru Anne Birgitte Lundholt har ret – men her har man altså valgt at lave det sammen med to andre partier, som åbenbart ikke har samme mulighed for at lave tingene uden huller, som De Konservative siger de har. Hvorfor ulejliges man os med den slags?

Anden næstformand (Grove):

Hr. Aagaard for en kort bemærkning, og så går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Det er til fru Elisabeth Arnold, som fastholder, at der var modstridende forklaringer fra forskellige kommissærer. Men på det tidspunkt, hvor vi behandlede forslaget i december 1991, hed miljøkommissæren Ripa di Meana, og det var denne kommissær – og det blev i øvrigt oplyst her fra Folketingets talerstol og under udvalgsbehandlingen – der frarådede Danmark at gå enegang, som fru Anne Birgitte Lundholt lige nævnte det.

Jes Lunde (SF):

Historien er præcis den modsatte. Det var faktisk sådan, at miljøkommissæren i EF anbefalede, at Danmark gik i gang med at indføre CO₂-afgiften. Det var historien.

Det lykkedes den daværende konservative industriminister at få forskellige kilder på embedsmandsplan i EF-apparatet til at sige, at det ikke var en god idé, men det politiske EF, miljøkommissæren, som havde ansvaret for området, tilrådede det og sagde, at det ville være en god idé, hvis vi gik i gang med det. Sådan var historieforløbet i den sag.

For SF at se var det en god dag, da Folketinget i sin tid vedtog at indføre CO₂-afgiften. Det var oplagt nødvendigt. Vi ved alle sammen godt, at vi bruger for mange fossile brændstoffer her på Jorden, og hvis vi bliver ved med det i det tempo, der tegner sig, risikerer vi en ganske ødelæggende drivhuseffekt, hvor temperaturerne stiger globalt, og hvor vi kan få nogle kolossale økologiske katastrofer. Vi kan få ørkindannelser, stigninger i vandstanden i havene og millionvis af hjemløse mennesker, hvis vi fortsætter med at ødelægge vores miljø.

Derfor var der også bred international enighed i Rio de Janeiro om at lave en konvention om klimaforandringer, hvor man forsøgte at beskytte sig imod de problemer, og derfor har vi også her i Folketinget vedtaget nogle målsætninger om at få nedbragt vores CO₂-udslip.

Den slags ting sker ikke af sig selv, og derfor er man selvfølgelig nødt til at indføre nogle afgifter på energi. Energi er nemlig i virkeligheden i verdensøkonomisk sammenhæng alt for billig. Det er årsagen til, at vi har en utrolig verdenshandel, hvor vi fragter fantastisk meget rundt med tingene. Vi køber herhjemme rask væk lammekød fra New Zealand, selv om vi akkurat lige så godt selv kunne opdrætte lammene. Vi sender sikkert andre varer den modsatte vej, varer, som newzealænderne godt kunne producere selv. Sådan har hele verden et stort cirkus gående, som alt sammen bygger på, at det er utrolig billigt at transportere tingene rundt. Det er bare ikke økologisk holdbart; det ved vi alle sammen, og derfor skal vi have sat energiafgifterne op.

For at det rigtig skal batte noget, er det selvfølgelig noget, der skal ske internationalt – i hvert fald på EU-plan og gerne på OECD-plan – og det tager tid. Spørgsmålet er så: Er der nogen, der kan tillade sig at tage initiativet? Det mente dengang et flertal i Folketinget at vi kunne i Danmark; vi kunne godt tillade os at tage det første lille skridt. Og det var jo kun et lille skridt, vi tog.

Husholdningerne, de private forbrugere i Danmark, betaler jo langt mere for deres energi end erhvervslivet – langt, langt mere. Og det er uholdbart i længden. Hvis forbrugerne skal gennemføre nogle investeringer hjemme hos sig selv for at spare på energien, så må man sige, at der jo er meget større gevinst ved at gennemføre de samme investeringer i erhvervslivet, for dér er der et utrolig stort og uudnyttet marked for energibesparelser. Vi er derfor på lang sigt nødt til at få erhvervslivet til at betale de samme energipriser som forbrugerne. Det gør de slet ikke endnu med den CO₂-lov, der eksisterer. Men det er da noget, vi må have taget fat på i de kommende år.

Derfor er dette beslutningsforslag fra V, K og Z et forslag, som går i den præcis modsatte retning af det, der er brug for. Hvis vi gennemfører VKZ-forslaget, lever vi ikke op til vores egen målsætning her i Folketinget for miljøet,

[Jes Lunde]

og vi lever ikke engang op til vores internationale forpligtelser med hensyn til at bekæmpe drivhuseffekten.

Så dette forslag er kun egnet til at blive afvist. Men jeg synes, det er udmærket, at forslaget er blevet fremsat, for jeg synes, at det er godt, at befolkningen kan få indtryk af, hvad det er for en politik, der vil blive ført, hvis der kommer et VKZ-flertal. Vi har jo set nogle galuptal, som har truet med det. Jeg tror ikke på, at befolkningen vælger det, når det kommer til stykket, men jeg synes, det er udmærket at få illustreret, hvad det er for en form for politik. Det er altså en form for politik, hvor Danmark blæser på internationale aftaler på miljøområdet, ændrer sine miljømålsætninger og siger, at nu skal vi bare have fuld damp på igen; skidt med svineriet og skidt med, at vi skaber økologiske problemer for vores efterfølgere.

Sådan er virkeligheden under et VKZ-flertal. Derfor håber jeg, at alle miljøbevidste vælgere rundt omkring følger med i den her debat og ser, hvor det er, de skal sætte deres kryds, hvis de vil undgå den slags.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg markerede jo egentlig under den forrige taler – jeg har ikke meget at tilføje til hr. Jes Lundes tale – men jeg så, at også hr. Per Stig Møller markerede, og vi er nu inde i en lang historisk diskussion om, hvilken kommissær der sagde hvad.

Jeg ved ikke, hvor meget det nytter. Men den daværende regering kæmpede jo i sin tid mod det her lovforslag og kæmpede for, at Kommissionen skulle komme med negative formuleringer.

Vi kan jo godt trække hele brevvekslingen frem og finde udtalelserne fra miljøkommissæren. De svar, vi fik, gik jo ud på – og det viser det efterfølgende også – at Kommissionen ikke havde noget at indvende imod, at vi indførte loven; loven kunne indføres i Danmark, hvis der ikke var tale om konkurrenceforvridning. Loven gik igennem i EF-systemet uden problemer. Der er ingen tvivl om, at EF's miljøkommissær var positivt indstillet, men der var forskellige magtintriger i EF-Kommissionen på det tidspunkt. Dette udnyttede regeringen til hudløshed for at få et negativt svar.

Loven er vedtaget og er gået igennem hele systemet, så jeg forstår egentlig ikke, hvorfor man bruger EU som et argument i denne sag. Men nu får vi jo den tidligere miljøministers udlægning lige om lidt, og så får vi en lille historisk diskussion.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Der er såmænd ikke grundlag for nogen historisk diskussion. Der er grundlag for en historisk oplysning.

Den går ud på, at miljøkommissær Ripa di Meana, da debatten var i gang i EF's Miljøministerråd og Energiministerråd, skrev til Danmark, at man frarådede, at noget land gik alene. Han brugte udtrykket, som jeg husker i hovedet den dag i dag, at det ville føre til »distorsion of the political process«, altså forvridning af den politiske proces, hvis noget land gik alene, for så ville nogle synes, at nu var der nogle, der havde gjort nok; man kunne se på det som en helhed.

Det er rigtigt, som hr. Jes Lunde siger, at man i en radioavis senere kunne få et andet indtryk. Men jeg overværede personlig Ripa di Meana dementere radioavisens udlægning under et møde, der fandt sted i Tjekkoslovakiet den 21. april 1991, hvor han fortalte den danske radioavis, at det var misforstået i Danmark, hvis man havde opfattet, at han havde anbefalet enegang.

Så der er ikke nogen som helst tvivl om, at kommissæren frarådede, at Danmark gik alene. Det blev læst op i udvalgene fra min side. Det blev læst op her i folketingssalen fra min side, og det kan checkes.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er til hr. Jes Lundes valgtale her for lidt siden, hvor hr. Jes Lunde bad om at få at vide, hvad det er for en politik, de borgerlige vil føre, når de kommer til, i relation til det, vi diskuterer i dag. Jamen det ligger helt klart: Erhvervslivet bør friholdes for disse afgifter.

Der ligger også i det forslag, vi behandler i dag, en lettelse for den enkelte forbruger. Vi kan fortsat ikke se den store filosofi i at hente kroner ind med den ene hånd og dele dem ud med den anden.

[Peter Hansen-Nord]

Vedrørende det med at gå alene har der været lejlighed til i går – i hvert fald i visse aviser – at læse et indlæg af fru Lone Dybkjær med overskriften: »Hjælper ikke en hattenål«, og det er spørgsmålet om at gå alene med grønne skatter og afgifter.

Jeg tillader mig kort at citere:

»Disse grønne skatter og afgifter hjælper imidlertid ikke en hattenål, hvis det kun er Danmark, der går den vej. For det første er den danske økonomi for åben, det vil sige, at den påvirkes af, hvad der foregår i landene omkring os, og for det andet er forurening grænseoverskridende, som en gammel, men sand talemåde siger. Derfor er det nødvendigt at få resten af EU med på ideen.«

Dette var et citat fra en artikel i går af fru Lone Dybkjær. Jeg synes, det meget vel beskriver situationen og den lille debat, vi har i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror ikke, der er nogen her i folketings salen, der er uenige om, at for at det rigtig skal batte noget over for miljøproblemerne, skal det aftales internationalt. Det er vi da i hvert fald i SF fuldstændig enige i. Selvfølgelig skal højere energipriser aftales på EU-plan, på OECD-plan, på verdensplan, før det rigtig batter. Det er der slet ingen diskussion om.

Det, der er diskussion om, er, hvordan man bedst udformer en politisk proces, der gør, at sådan noget bliver gennemført, og dér tror vi altså på, at det er ganske udmærket, hvis lande, der har styrken til det, tør gå i forvejen og sige: Nu tager vi fat på det her problem. Ellers risikerer man nemlig, at alle lurepasser, at alle sidder og venter på hinanden, og så sker der ikke noget som helst andet, end at forureningen fortsætter og fortsætter.

Når de andre lande i deres parlamenter har diskussion om denne sag, kan de begynde at henvise til: Jamen hov, her er et land, der har gjort det! Det havde jo været nemmere for os, dengang vi skulle i gang, hvis vi kunne henvise til, at der var nogle nabolande, der havde taget fat på CO₂-problematikken. Så heldigt var vi ikke stillet; vi var nødt til at gå forrest. Men nu kan de andre så få glæde af os, når de også betræder denne vej.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Til hr. Peter Hansen-Nord: Hvis der i den fortsatte beslutningsproces – hvis vi tør kalde den det – i EU om en CO₂-afgift på noget som helst tidspunkt, siden vi indførte afgiften her i landet, havde været en eneste lejlighed, hvor nogle i diskussionen havde henvist til, at det, at vi i Danmark har indført denne afgift, udgør et problem for bestræbelsen for at nå til enighed i EU om at lave en sådan afgift på fælles basis, havde der været et indhold i hr. Peter Hansen-Nords argumentation. Men sådan er det jo ikke.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til det sidste fra hr. Poul Nielson må jeg sige, at jeg synes da, at svaret fra hr. Per Stig Møller var ganske fyldestgørende. Vi er blevet advaret imod at gå alene, så jeg synes, der er megen substans i diskussionen, hr. Poul Nielson.

Til hr. Jes Lunde med hensyn til at gå foran: Jamen det er rigtigt. Jeg husker godt debatten fra 1991, og jeg husker også, at den stående argumentation var, at nu går vi foran, fordi EF – dengang hed det det – kommer efter med en fælles CO₂-afgift den 1. januar 1993.

Se, vi er jo kommet langt videre end 1. januar 1993. Vi er kommet så langt i denne diskussion, at vi har set de stik modsatte reaktionsmønstre i landene omkring os. Jeg skal uden at komme med noget langt indlæg her bare henvise til bemærkningerne om udviklingen i udlandet på dette område. Det går altså den stik modsatte vej af det, vi dengang egentlig i en vis enighed godt kunne samles om: at hvis bare tilstrækkelig mange gjorde det, kunne vi godt gå videre den vej. Problemet er, at vi er blevet stående isoleret tilbage med et særskilt dansk problem. Nu hjælper vi regeringen med at få det afviklet, så vi kan starte på en frisk og en ny start – for nu at bruge regeringens eget udtryk.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Tja, i dag bliver det, at processen internationalt går langsomt, brugt imod os, der gerne vil have en CO₂-afgift. I 1991 var det såmænd modsat. Da var det den daværende industrimi-

[Jes Lunde]

nister, fru Anne Birgitte Lundholt, som dengang fortalte os andre, at CO₂-afgiften i EF i den grad var lige om hjørnet, det var et spørgsmål om uger og måneder, så der var ingen grund til at gøre noget i Danmark. Det var argumentationen fra den side dengang. Nu vender man 180 grader rundt og tackler det fra den anden side og siger, at nu har vi et problem, fordi man ikke gør noget internationalt.

Jamen det, der må være målestokken for, om Danmark kan tillade sig at fjerne en sådan CO₂-afgift igen, må vel være, om problemet er løst. Er det dét? Er vi færdige med at have problemer med, at der forurenes meget i verden? Så kan vi diskutere alle afgifterne. Så længe der stadig væk er store problemer, så længe Danmark i virkeligheden ikke engang med den afgift, der er nu, lever op til sine egne miljømålsætninger – vi er nødt til at gøre mere end det her for at leve op til handlingsplanerne – så længe er det meningsløst at diskutere dette forslag fra V, K og Z.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Skal man gå foran, eller skal man vente, til de andre tager et initiativ, og så hinke bagefter? I Danmark valgte vi – et flertal i Folketinget – at gå foran i sæsonen 1990-91 og vedtog CO₂-afgiften.

Ikke så snart var denne CO₂-afgift vedtaget, før den daværende regering og dens miljøminister, hr. Per Stig Møller, som også er til stede her i dag, gjorde sig til ridder af denne CO₂-afgift internationalt. Og jeg vil gerne citere fra den tale, hr. Per Stig Møller holdt under Rio-konferencen i sommeren 1992. Jeg laver min egen oversættelse, men jeg har originalen her foran mig, så den kan hr. Per Stig Møller tjekke. Hr. Per Stig Møller – den daværende miljøminister – sagde:

»Forbrugernes varers priser skal afspejle miljøomkostningen. I denne ånd har vi i Danmark indført afgifter på CFC og CO₂. Regeringen bør og skal bruge økonomiske instrumenter i en større udstrækning både indenrigspolitisk og internationalt.«

Det vil altså sige, at hr. Per Stig Møller nærmest roser sig af at have været med til at indføre CO₂-afgiften på daværende tidspunkt.

Jeg synes, det er interessant at høre, at De Konservative i dag synes, det var meget skidt,

at man gik foran, da man indførte CO₂-afgiften, når miljøministeren fra Det Konservative Folkeparti ved den lejlighed roste Danmark, fordi vi havde indført CO₂-afgiften.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg kan høre på hr. Jes Lunde, at vi jo nok burde have medbragt debatten. Men jeg må dog nok sige, hr. Jes Lunde, at jeg er 100 pct. overbevist om, at sådan som hr. Jes Lunde husker debatten, er den i hvert fald ikke foregået, men jeg har dengang gjort opmærksom på, at afgiften var på dagsordenen til vedtagelse i løbet af det pågældende forår.

En ting overser hr. Jes Lunde og formentlig også hr. Poul Nielson, som nu går op og bruger et løsrevet citat. Hr. Jes Lunde overser, at den advarsel, vi fik fra miljøkommissæren, rent faktisk kom til at gælde på den måde, at i det øjeblik, et flertal i dette Ting imod regeringens stemmer vedtog CO₂-afgiften, ødelagde vi sagen for EF det pågældende forår. Så hvis Folketinget dengang havde undladt at vedtage CO₂-afgiften, havde vi som regering stået væsentlig stærkere i EF. Så havde der været en mulighed for, at vi kunne have vedtaget den på det møde, som jeg annoncerede i Folketinget, da jeg sagde, at nu skulle man have tålmodighed, fordi det var på EF's dagsorden i løbet af foråret.

Den debat erindrer jeg, hr. Jes Lunde, og sagen er jo, at man ikke kan henvise til en debat, hvor man gør noget imod rådene fra Kommissionen, og derefter sige, at det gik jo ikke i opfyldelse. Nej, for årsagen til, at det ikke gik i opfyldelse, lå i hr. Jes Lundes og andre medlemmers afstemning.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Naturligvis holdt jeg den tale. Den kan Danmark være tilfreds med, og jeg forstår, at fru Elisabeth Arnold også var tilfreds med den; det er jeg glad for.

Men det er da klart, at man i Rio taler på Danmarks vegne. Man fortæller da ikke i Rio, at vi har indført en CO₂-afgift, men i øvrigt er vi meget uenige om den. Det var en kendsgerning – en national kendsgerning. Og selvfølgelig må jeg, når jeg nævner CFC'en, som jeg jo

[Per Stig Møller]

selv strammede op, også nævne CO₂'en, som et alternativt flertal strammede op.

Det var Danmarks tale, der blev holdt, og ikke min personlige og private tale, og hvert eneste ord, som jeg læste op, kan jeg naturligvis stå ved.

Det væsentlige er jo faktisk her, at jeg konstaterede, at min efterfølger meget hurtigt meddelte offentligheden og forsiden af aviserne, at nu kom han igennem med CO₂-afgiften i EF. Det gjorde han ikke, fordi dette alternative flertal havde vanskeliggjort hele forretningsgangen i EF og netop opfyldt det, som miljøkommissæren havde advaret mod, nemlig forvridningen af den politiske proces mod fuld enighed i EU. Derfor kunne min efterfølger heller ikke leve op til de forsider, han overmodigt skaffede sig i begyndelsen af sin periode. For han ramte ind i virkningen og konsekvensen af det alternative flertals beslutninger, som der var advaret imod. Men kendsgerningen var naturligvis, at den var der, og det var selvfølgelig det, jeg skulle oplyse om i Rio.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Problemet med at blive enige i EU om denne afgift har mere at gøre med helt grundlæggende indstillinger til dette her i England og andre lande og undskyldningen om: Hvad gør USA, hvad gør Japan osv.? Der er ikke nogen som helst reel sammenhæng mellem det, at vi har taget dette i øvrigt overskuelige skridt i Danmark, og så den samlede proces.

Fru Anne Birgitte Lundholt annoncerede, at jeg ville citere lidt fra debatten den 21. maj 1991 ved andenbehandlingen af vores beslutningsforslag, og det vil jeg da gerne gøre. Det er fra Folketingets forhandlinger 1990-91, 2. samling, sp. 6254, og det var hr. Flemming Hansen, som sagde:

»Det eneste naturlige ville være at vente på en fælles løsning sammen med vore partnere i EF – og dette så meget mere, som industriministeren under debatten i torsdag på et spørgsmål fra mig kunne bekræfte, at EF er klar med et forslag allerede i juni måned. Derfor er det naturligvis fuldstændig galimatias at vedtage et forslag nu, ca. en måned før vore EF-partnere er klar til at gå med på hele dette i så tilfælde fornuftige projekt.«

Og jeg citerer videre fra samme debat, sp. 6268. Det er også hr. Flemming Hansen, og han siger:

»Hvorfor, hr. Poul Nielson, skal vi ikke vente på et fælles udspil fra EF og en fælles EF-løsning, når den er så nært forestående, som energi- og industriministeren har bekræftet mange gange?«

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I den tale, som hr. Per Stig Møller i sin egenkab af miljøminister holdt i sommeren 1992 på Riokonferencen, var der en passus, som jeg citerede før, og som hr. Per Stig Møller nu har bekræftet at han havde sagt.

Det, der undrer mig, er så, at hr. Per Stig Møller samtidig siger, at han var uenig, altså han var uenig i indholdet. Det undrer mig lidt, at man kan holde en tale – smukt opbygget, velargumenteret, vel afsluttet – hvor man faktisk i ret kraftige vendinger roser CO₂-afgiften, og så samtidig nu siger, at man i øvrigt var uenig. Er det virkelig rigtigt, hr. Per Stig Møller, at der blev holdt en tale på den danske regerings vegne, som ministeren var uenig i?

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Ja, hr. Poul Nielson har jo bekræftet, at der skulle komme et EF-forslag det pågældende år i juni måned. Det gjorde der også, hr. Poul Nielson. Den eneste årsag til, at vi gik i stå i den politiske proces med at behandle det, var, at pressionen fra det land, der ønskede det mest af alt, nemlig Danmark, var væk. Vores forslag var gennemført af et alternativt flertal. Miljøkommissærens forudsigelser gik i opfyldelse, og ikke engang et regeringsskifte og dermed et skifte i kuløren på de to ministre, der forhandler om det, har formået at løse den situation op, så jeg tror, hr. Poul Nielson, at her kan man takke sig selv.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det er da klart, at jeg var uenig i den ensidige gennemførelse af CO₂-afgiften. Jeg stemte jo også imod den her i folketingssalen. Det er lige så klart en kendsgerning, at havde jeg ikke nævnt den, havde jeg holdt en ukorrekt tale.

[Per Stig Møller]

Havde jeg sagt, at jeg var imod CO₂-afgiften i Rio, men at nogle tilfældige mennesker i Folketinget havde vedtaget den, havde jeg fået et mistillidsvotum fra denne sal for at skade Danmarks sag, straks efter at jeg var kommet hjem, for jeg skal selvfølgelig som Danmarks minister i Rio fortælle, hvad Danmark har gjort, og ikke hvordan jeg personligt ser på enkeltelementer.

Jeg er da meget glad for den smukke ros for min tale. Det var også en god tale.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg har aldrig haft indtryk af, at hr. Per Stig Møller var minister på skrømt, og som den alvorsmand, han er, er jeg da sikker på, at hvis dette virkelig havde været et problem, var han gået af som minister.

Så står der tilbage et eller andet spørgsmål om graden af helhjertethed i indsatsen. Det kan ikke være anderledes. Men jeg vælger at tro, at den tale selvfølgelig var ægte ment, og at det er oppositionsrollen nu, som er skuespillet. Det er da også det bedste for landet, at det er sådan, det er.

Til fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg sige, at det er en mærkelig konstruktion, at den danske regerings ærligt mente bestræbelser på at få gennemført en fælles besluttet CO₂-afgift i EU på nogen måde skulle blive afsvækket af det forhold, at vi her i landet havde vedtaget en sådan – ligesom et enkelt andet land også havde gjort det og andre var på vej til samtidig. Altså det, at vi gerne ser sådan noget gennemført i fællesskab, er da ikke noget, vi mener mindre alvorligt, efter at vi i øvrigt har taget skridtet her i Danmark. Og taktikken i det – altså det er en påstand, der er fremsat her, men der er ikke noget som helst belæg for, at den faktiske beslutningsproces i EU om det på nogen måde reelt har været påvirket af, at vi har vedtaget afgiften i Danmark.

Det, der er problemet, er den almene og mere fundamentale modstand mod tankegangen og en vel tilrettelagt pressions fra forskellige industriinteresser i Europa, som er lykkedes. Det er det, der er tale om, og i det spil er der ingen negative virkninger af, at vi har besluttet os i Danmark.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan se, at De Konservative og Venstre gør meget ud af at sælge deres historieforklaring her i dag, og så går jeg også ud fra, at de har medbragt nogle beviser på, at Spanien og England i juni 1991 ville have stemt for en CO₂-afgift, hvis ikke det havde været for den danske afgift. Det går jeg ud fra at man har med i tasken, for det ville jo være vægtigt, hvis man kan bevise, at Spanien og England ville have stemt anderledes i så tilfælde.

Jeg kan sige, at da vi havde debatten her i Folketinget, indgik det selvfølgelig i vores diskussion, om en dansk CO₂-afgift på nogen måde kunne siges at spærre for noget fælles, og dér tilkendegav vi da selvfølgelig – flertallet bag afgiften, S, SF og Det radikale Venstre – at hvis man kunne indføre en afgift på EF-plan, hvis man kunne blive enig om den, var vi selvfølgelig villige til at træde tilbage med vores. Vores forslag var set som en forløber og ikke som noget, der på nogen måde måtte spærre. Det blev klart tilkendegivet. Det signal er jeg sikker på at den daværende regering har hørt, for det blev sagt gang på gang. Så jeg går ud fra, at den danske minister i EF ufortrødent har forhandlet videre for at få en fælles afgift, og jeg går ud fra, at det simpelt hen er noget pjat at påstå, at England og Spanien i deres stemmeafgivning var afhængige af, om vi indførte en afgift her. Det var helt andre ting, der dirigerede deres holdning. Det tror jeg at Konservative og Venstre må erkende; de kan ikke binde os den historie på ærmet.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det skal jeg så til gengæld love bliver min sidste i denne omgang.

Først til hr. Jes Lunde med hensyn til, om Spanien og England ville have stemt anderledes. Hr. Jes Lunde har åbenbart ikke forstået, at spørgsmålet ikke kom til afstemning, netop fordi vi fra dansk side var så svækkede på det tidspunkt, at vi ikke var i stand til at presse det igennem. Forslaget kom ikke til afstemning, fordi alle vores argumenter som miljøførende land faldt til jorden med et brag. Hvorfor i alverden skulle andre lande dog gå ind og stemme for noget, som vi i forvejen havde påført os

[Anne Birgitte Lundholt]

selv? Det, det drejede sig om, var jo at få en fælles afgift i EU, og det har vi sandelig da også arbejdet for.

Over for hr. Poul Nielson kan jeg vel blot slå fast, at det selvfølgelig er svært at bevise, at vores taktik havde været bedre, for man kan aldrig bevise, hvad der var sket, hvis noget andet var hændt forud. Men man kan da i hvert tilfælde slå fast her, at hr. Poul Nielsons taktik om, at en gennemførelse hos os kunne medvirke til en gennemførelse i EF, under alle omstændigheder ramte bragende forkert.

Kim Behnke (FP):

Her ved dagens begyndelse kunne man på Ritzau få den oplysning, at Det Radikale Venstres ordfører, fru Elisabeth Arnold, allerede kl. 6 i morges havde den holdning, at de tre partier, Fremskridtspartiet, Venstre og De Konservative, der har fremsat nærværende forslag, på den måde argumenterede for egoisme og fri ret til at forurene og på anden måde opføre sig hensynsløst. Det vidner nok om, at fru Elisabeth Arnold har fået det forkerte ben ud af sengen her til morgen, for intet er mere forkert.

Vi har i dag flere gange fra SF's ordfører fået bibragt det synspunkt, at CO₂ er forurening. CO₂ er en betingelse for liv på denne jord. Der var ingen planter, ingen træer, ingen marker, ingenting, hvis ikke der var CO₂. Derfor er det noget mærkværdigt at udnævne en af betingelserne for liv på vores planet til at skulle være lig med forurening. Hr. Jes Lunde trækker vejret millioner af gange i sit liv; hver gang udånder hr. Jes Lunde CO₂. Det er jo ikke forurening. Det er en betingelse for, at træer og planter kan overleve.

Derfor har vi i Fremskridtspartiet aldrig været tilhænger af den religion, som flere og flere steder bliver tilbagevist, nemlig den religion, der går ud på, at CO₂ skulle være til skade. Tværtimod er det sådan, at CO₂ er en betingelse for liv. Derfor stemte Fremskridtspartiet imod, da CO₂-afgiften blev indført, og derfor har vi lige siden argumenteret for, at vi hurtigst muligt burde få afgiften ophævet igen.

Hvordan har afgiften så fungeret? Ja, det er klart, at vi da havde en lille, spinkel fortrøstning under indførelsen af CO₂-afgiften i Danmark, nemlig løftet fra de tre partier bag CO₂-afgiften om, at når nu vi havde fået den

gennemført i Danmark, skulle de andre EU-lande nok komme med. O.k., tænkte vi, så er tabet af konkurrenceevne ikke så voldsomt, som hvis Danmark gik enegang. Vi syntes stadig, det var forkert at indføre en CO₂-afgift, men ikke desto mindre ville tabet for dansk erhvervsliv ikke være så markant, når der var tale om fælles CO₂-afgift i hele EU. Men sådan er det jo ikke gået – tværtimod. Som debatten jo har dokumenteret i dag, har de andre lande ét efter ét fornægtet indførelse af en CO₂-afgift, og dermed står Danmark i dag med sorteper i form af en ensidig CO₂-afgift.

O.k., argumentet var, at det kunne da i hvert fald stimulere dansk erhvervsliv til at vise større mådeholdenhed med energiforbruget. Hvordan er det så gået? Ja, erhverv efter erhverv har meddelt, at de allerede for længst på grund af de fuldstændig uforskammet høje energipriser, vi har i Danmark, har gjort alt, hvad de overhovedet kan, for at spare på energien. Gartnerierhvervet måtte melde pas og sige, at der ikke var alverden at komme efter, for de havde for længst sparet, hvad de kunne, efter oliekriserne tilbage i 1970'erne. Sådan har vi på en lang række andre områder måttet konstatere, at det potentiale for energibesparelser, som tilhængerne havde som mål, var ikke at hente. Det eneste, vi har kunnet opnå ved hjælp af CO₂-afgiften, er, at vi har beskattet dansk erhvervsliv og den danske befolkning mere, end godt er.

Det værste ved ordningen er så også, at der er dette nettoelement deri, altså at man tager nogle penge ind, blander dem lidt rundt, deler ud til nogle andre og siger: Netto har erhvervslivet jo ikke mistet så meget. Men disse netto-betragtninger kan man ikke bruge, når man sidder ude i en virksomhed, som bliver brandskattet og får ødelagt sine produktionsmuligheder og sin konkurrenceevne. Det er vældig interessant, når man sidder med nogle økonomiske modelberegninger, men i det virkelige liv kan de ikke bruges til noget.

Det, vi også i dag må stille spørgsmål om, er: Hvem siger, at det er alle de andre rundt omkring i verden, der med fru Elisabeth Arnolds ord er egoister, frie egoister, der bare vil forurene og på anden måde opføre sig hensynsløst? Det er en erklæring, der gælder stort set alle andre lande i EU. Det er jo en lidt overlegen betragtning at have, at vi danskere er en

[Kim Behnke]

slags Guds udvalgte folk, de eneste, der har set det sande lys, nemlig at en CO₂-afgift er en miljømæssig nødvendighed. Tænk nu, hvis vi tager fejl? Tænk nu, hvis fru Elisabeth Arnold, hr. Jes Lunde og hr. Poul Nielson tager fejl? Det kunne jo være, at der var nogle i de andre lande, der var en lille smule klogere end os.

Vi støtter selvfølgelig forslaget helhjertet og håber på, at vi efter næste folketingsvalg – for nu at blive i hr. Jes Lundes terminologi – kan få forslaget vedtaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til hr. Kim Behnkes sidste bemærkning om, hvorvidt vi var de eneste, der havde set lyset, kan jeg sige så meget, at da den daværende KVR-regering lavede forarbejderne til Energiplan 2000, havde vi en oversigt over, hvor stort et CO₂-udslip der var fra en lang række lande, og der lå Danmark placeret imellem de lande, der havde det allerstørste CO₂-udslip. Vi var kun overgået af det daværende DDR og USA plus et par lande til, men langt de fleste lande i Europa lå langt under os.

Det mente vi faktisk forpligtede os til at være nogle af de første, der gik i gang med at nedsætte vores CO₂-udslip. Derfor var det, at Det Radikale Venstre syntes, det var en god idé med en CO₂-afgift; det var ikke, fordi vi specielt syntes, vi var klogere, men at vi faktisk havde et ansvar, fordi vi var nogle af dem, der svinede mest.

Til sidst om det biologiske foredrag, hr. Kim Behnke holdt: Der må jeg i hvert fald rose hr. Kim Behnke og sige så meget, at Fremskridtspartiet har holdt deres sti fuldstændig ren. Fremskridtspartiet har aldrig deltaget i debatterne om, hvorvidt CO₂-udslippet, drivhuseffekten, havde nogen som helst betydning. Fremskridtspartiet har altid tonet rent flag og sagt: Alt det dér miljøflapperi vil vi slet ikke have noget at gøre med.

Det, der skuffer mig, er selvfølgelig, at Venstre og De Konservative, som en gang imellem lader, som om de har en god miljøprofil, nu har svigtet de gamle pæne ord, tager Fremskridtspartiet i hånden og afskaffer alt det, der har været foretaget af miljøfremmende foranstaltninger tidligere.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Kim Behnke var inde på, at CO₂ var en forudsætning for liv, så det kunne jo ikke være så galt, at der var meget af det.

Jeg tror, jeg må opgive at give hr. Kim Behnke en grundlæggende forståelse af miljøproblemer. Jeg tror ikke, hr. Kim Behnke vil forstå miljøproblemer grundlæggende, men lad mig give bare en nøgle til forståelse af noget af det, nemlig at det er temmelig afgørende, hvor meget der er af nogle forskellige stoffer hvor og hvornår. Det, at CO₂ er vigtigt for, at planterne overhovedet kan komme i gang med deres vækst, er ikke det samme, som at det er godt at have masser af CO₂ alle mulige steder. Hr. Kim Behnke vil kunne finde stribevis af lignende eksempler. Ozon er ganske glimrende at have i atmosfæren, så det kan filtrere noget sollys, således at vi ikke får kræft hernede. Omvendt: Hvis vi får ozon her i Folketingssalen, bliver vi syge af det. Sådan er det med masser af stoffer. Enhver ting til sin tid og i rette mængder.

Det er sådan, at FN's internationale klimapanel, der er sammensat af alt, hvad der kan krybe og gå af anerkendte klimatologer i verden, har afleveret en rapport, som siger til os: Her har I et problem! Hvis I fortsætter med at udslippe CO₂, skaber I en drivhuseffekt med globalt forhøjede temperaturer!

Hr. Kim Behnke kan mene, at det er forkert, hvad alverdens eksperter mener på det her område. Det er muligt. Vi har det syn på det, at enhver tvivl skal komme miljøet til gode. Vi vil ikke løbe risikoen. Vi synes, det er bedre at bevare vores miljø og satse dér. Det betyder nogle gange, at man fører en forkert politik; det er jeg helt med på. Vi kan ikke forudse alt perfekt. Men tvivlen skal komme miljøet til gode og ikke hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg kan forstå, at fru Elisabeth Arnold fortsætter med denne morgens pressemeddelelser meget, meget kraftige ordvalg, i og med at det nu hedder sig, at VKZ vil fjerne alle miljøforbedrende foranstaltninger. Det er jo fuldstændig proportionsforvrængning. Dette drejer sig om afgift på CO₂ og ikke om noget som helst

[Kim Behnke]

andet. Men det pustes op, som om Danmark miljømæssigt bliver et uland, hvis dette forslag bliver vedtaget. Det er jo langt-, langtfra tilfældet, og det er en proportionsforvrængning, som er helt urimelig.

Hr. Jes Lunde gør så opmærksom på, at han næppe kan overbevise Fremskridtspartiet – eller mig – om det rigtige i den religion, der hedder drivhuseffekt og CO₂-problemer, og det er korrekt. Det kan ikke lade sig gøre, for de argumenter, der bruges, holder simpelt hen ikke. I dag er det sådan, at konsekvensen af den politik, vi har ført i Danmark for kraftværkerne med filtrering osv., betyder, at nu skal landmændene igen køre svovl ud på markerne. Der skal simpelt hen tilsættes svovl på markerne, hvor det før indgik i det naturlige kredsløb.

En anden ting, som heller ikke gør indtryk på Fremskridtspartiet, er, at man har udnævnt dette såkaldte miljøpanel. Men der er jo lige så mange mennesker som dem, der sidder i det miljøpanel, lige så mange eksperter med måske langt større viden – oceanografi osv. kan man henvise til – som tager afstand fra de ting, der kommer fra miljøpanelet. Flere af miljøpanelets medlemmer har taget afstand fra mange af de konklusioner, der bliver draget.

Men hvis det endelig var sådan, at alle eksperterne var enige, så gør det heller ikke indtryk, for eksperter kan også tage fejl. For 200 år siden anede byplanlæggere og alle de eksperter, der var dengang, ikke, hvad de skulle gøre ved det problem, at storbyerne med den befolkningstilvækst og brug af heste, der var, ville drukne i hestepærer. Eksperterne tog fejl, vi druknede ikke i hestepærer, for der var nogle, der var så smarte, at de opfandt forbrændingsmotoren, så vi fik biler i stedet for alle disse mange heste i byerne.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Også jeg vil gerne tage ordet for at kommentere fru Elisabeth Arnolds indlæg, nemlig bemærkningerne om, at man var skuffet over Venstres og De Konservatives gåen sammen med Fremskridtspartiet, hvad angår den fremtidige miljølovgivning, og påstanden om, at vi så nok ikke ville være med til noget som helst på det område.

Jeg vil gerne sige, at det er en voldsom misforståelse. For det første håber jeg, vi kan blive

enige om, at CO₂-lovgivningen ikke er nogen miljølov, men en energilov; det er jo noget med at kræve nogle kroner ind til at fremme forskellige projekter, fjernvarmerør og andre gode sager. Den enkelte forbruger, fru Hansen eller fru Petersen, har overhovedet ikke nogen mulighed for ved sin adfærd at ændre sit CO₂-forbrug.

Det er ikke nogen miljølov. Det er en god socialdemokratisk kassetænkning – kinesisk kasse-tænkning – der går ud på at kræve penge ind med den ene hånd, kigge lidt på dem og så dele nogle ud, hvor man nu mener der trænger til at skulle ændres forskellige ting.

Jeg vil i hvert fald minde fru Elisabeth Arnold om, at vi også efter CO₂-lovgivningen, som jeg snarere vil kalde en energilov end en miljølov, har været med i mange ting, herunder biomassehandlingsplan osv. Vi er absolut ikke koblet af miljøideen. Vi vil bare gerne have, at den i hvert fald har retning over mod forbrugerne, således at forbrugeren kan indrette sin adfærd derefter.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Vi har nu hørt ordførerne for de tre forslagsstillende partier, og vi har også hørt, at V's og K's planer er fuldt finansieret. Det er da betryggende, men ikke desto mindre vil jeg tillade mig stadig væk at så tvivl om det. Det er også blevet sagt, at finansministeren synes godt om De Konservatives plan. Han har i hvert fald sagt, at der kunne være nogle berøringsflader i forbindelse med nogle politiske forhandlinger. Det er det, jeg har hørt han har sagt.

Men ikke desto mindre undrer det mig, efter at jeg har hørt de tre politiske ordførere, at de ikke kom ind på, hvordan det er, man vil finansiere den milliard kroner, der er her i underbudgettering. Hr. Kim Behnke har jo været inde på tidligere, at det ud af et stort budget ikke var noget problem at finde en milliard kroner i privatisering.

Det var derfor, jeg spurgte i min ordførertale, hvor det var konkret, man ville spare den milliard kroner.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Peter Hansen-Nords beskrivelse af

[Elisabeth Arnold]

CO₂-afgiftsforslaget som en ren socialdemokratisk kinesisk æske-tænkning skal jeg ikke tage til genmæle mod – det må Socialdemokraterne gøre – jeg vil blot sige til hr. Peter Hansen-Nord, at CO₂-forslaget var konstrueret på en sådan måde, at det samlede skattetryk var uændret.

Sonja Albrink (CD):

CD er tilhænger af miljøafgifter, fordi de er nødvendige i en miljøpolitik, men også fordi de indeholder andet end forbud og krav, men rigtignok med den forudsætning, at de virker som et incitament til en ændret adfærd.

Vi lever i en tid, hvor både hensynet til miljøet og virksomhedernes evne til at tjene penge er vigtige. Hvis de to ting skal forenes – og det skal de jo – er der brug for nye mekanismer, men samtidig er det vigtigt, at det gøres på en sådan måde, at erhvervslivets konkurrenceevne ikke svækkes.

CD er fuldstændig klar over, at dette er en balancegang, hvor man skal være meget varsom, men det kan også godt lade sig gøre. Miljøafgifter kan designes, så markedet inddrages på fortrinlig vis som en regulerende mekanisme. Det kendes fra omsættelige forureningskvoter, og det tror jeg er et instrument, der i fremtiden er værd at se på.

Selv om CO₂-afgiften er af en anden karakter, har den alligevel adfældsregulerende virkning, fordi provenuet tilbageføres til erhvervslivet og giver incitamenter til at nedbringe energiforbruget i virksomhederne. Derfor er belastningen af erhvervslivet heller ikke så stor.

CD er dog klar over, at der er et problem i, at de andre EU-lande endnu ikke har fulgt trop og gennemført en CO₂-afgift. Det er et problem, fordi dele af erhvervslivet ser det som en belastning og konkurrenceforvridende.

Men CD håber, at det problem snart kan blive løst. Jeg ved, at regeringen anstrenger sig meget, og det tror jeg tiden snart er moden til også i de andre EU-lande.

Men én ting er sikker, og det er, at vi ikke får de andre EU-lande til at indføre CO₂-afgiften, hvis vi i Danmark afskaffer den. Det ville være for naivt at tro, og hvis vi virkelig afskaffede den danske afgift, ville det for alvor være en bet for erhvervslivet.

Det er nemlig sådan, at når udenlandske virksomheder pålægges CO₂-afgift, kan danske virksomheder vise sig at være bedre stillet og være på forkant, fordi de allerede har omstillet sig og forbedret produktionsapparatet takket være incitamenterne fra CO₂-afgiften, som vi indførte før de andre.

Det vil resultere i lavere omkostninger og dermed en bedre konkurrenceevne på sigt. På den måde kan CO₂-afgiften paradoksalt nok komme til at virke som en faktor, der påvirker erhvervslivet positivt, også fordi de danske rammevilkår for erhvervslivet er i top.

Staten skal sikre gode forhold for erhvervslivet – det er et stærkt ønske i CD – men erhvervslivet har også brug for, at der bliver stillet krav og skubbet lidt på. På den måde kan vi være med til at fremme virksomhedernes mulighed for at forbedre deres egen konkurrenceevne. Sådan kan man også anskue en CO₂-afgift.

I øvrigt kan jeg henholde mig til ministerens mere uddybende bemærkninger, som jeg skal tilslutte mig.

CD kan ikke stemme for forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

I den gamle VKR-regerings tid blev der udarbejdet en energihandlingsplan, der hed: Energiplan 2000. Det var på det tidspunkt, der var ti år tilbage af det nuværende århundrede. Det var en fremadrettet plan, den var meget miljøbevidst, og den var V og K medansvarlige for. Det var vi fra radikal side meget glade for, og vi er stadig væk godt tilfredse med den plan, og vi håber stadig væk, at dens mål kan holdes.

Den almindelige dansker har jo lært at spare op igennem 1970'erne og 1980'erne i sin husholdning. Man har isoleret, man har ombygget sine huse, man har lært at erstatte forurenende maskiner med mindre forurenende, mindre elforbrugende, man har i meget høj grad vænnet sig til at spare på energien. Men det samme incitament har erhvervslivet ikke haft.

Til hr. Peter Hansen-Nord, som på et tidligere tidspunkt i debatten i dag sagde, at erhvervslivet ikke skal pålægges disse afgifter, vil jeg blot sige: Jeg har aldrig kunnet forstå, hvorfor det kontor eller det laboratorium, jeg arbejdede i, ikke også skulle spare på lyset, når jeg skulle spare på det derhjemme. Der var in-

[Elisabeth Arnold]

gen som helst konkurrenceforvridende elementer i at give en virksomhed, der beskæftiger sig med ikke særlig energiintensiv produktion, nogle incitamenter til at spare på energien. Og det forstod jeg ikke at man ikke kunne gøre.

CO₂-afgiften var en konsekvens af Energiplan 2000, og alligevel stemte V og K imod den, men de blev dog siddende som regering, så det kan ikke have været så slemt for dem at stemme imod, at de syntes, det var et kabinetspørgsmål.

Men i dag kan jeg forstå, at det har været ganske forfærdeligt for dem at kunne se denne frygtelige ting blive trukket ned over hovedet på dem, så måske skulle man alligevel have taget konsekvensen. Det gjorde man altså ikke dengang. Man kan derfor blot konstatere, at det var rent taburetklæberi.

Fremskridtspartiet var ganske konsekvent og har hele tiden lagt afstand til alt det dér miljøpjat – det vil de ikke have noget med at gøre – og derfor kan jeg kun sige, at der intet overraskende er i, at Fremskridtspartiet i dag står bag det forslag, vi behandler. Det er fuldstændig konsekvent. Det kan ikke kritiseres, sådan er det bare, og vi er bare uenige, men sådan skal det jo også være i politik.

CO₂-afgiften gjorde som sagt erhvervslivet medansvarligt, og som fru Sonja Albrink fra CD lige sagde, har det faktisk fra visse dele af erhvervslivet været fremhævet for ikke så længe siden, at de mente, de nu i virkeligheden havde fået et forspring rent konkurrencemæssigt frem for andre virksomheder i verden og i Europa. De havde vænnet sig til CO₂-afgiften. De havde indrettet deres produktion på det. Glæden varede dog kort. Den person, der udtalte sig, blev øjeblikkelig sat på plads dagen efter af en anden højtstående person inden for erhvervslivets organisationer, men vi hørte godt budskabet: erhvervslivet havde fundet ud af, at de havde fået et forspring.

Det Radikale Venstre kan selvfølgelig ikke støtte det foreliggende forslag, men vi venter spændt på, at forslagsstillerne, V, K og Z, indgår i forhandlinger med hinanden om at finde kompenserende besparelser, som kan imødegå de provenuirkninger, der er for statskassen. Det har været diskuteret meget tidligere i dag, så vi venter spændt på resultatet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Fru Elisabeth Arnold og med hende mange andre, der har nævnt spørgsmålet om provenuvirkningen, behøver ikke at vente på forhandlinger og på, at vi tre forslagspartier skulle bruge specielt megen tid på at blive enige om dette her.

Alle ændringsforslag til finanslovsforslaget for 1994 fra både V og K og Fremskridtspartiet havde det element, at CO₂-afgiften skulle fjernes, og i alle forslagene er der angivet forskellige former for kompenserende finansiering. Der er nogle af vores forslag, som kan bruges til det, og der er nogle af VK's forslag, der kan bruges til det. Men materialet ligger der, og debatten om, hvorvidt det nu også var muligt eller ej, var der i december. Derfor er de ting bogført, og fru Elisabeth Arnold behøver ikke at afvente, at der er nogle specielle forhandlinger, der skal foregribe dét.

Det, som bemærkningerne i forslaget lægger op til, var sådan set, at fru Elisabeth Arnold og regeringen skulle være inviteret til at være med til at finde ud af, hvor den milliard kroner i givet fald skulle hentes henne. Men det bliver jo ikke aktuelt, når forslaget er blevet afvist i dag.

Fru Elisabeth Arnold vil også gerne efterlade det indtryk i dag, at virksomhederne egentlig er meget godt tilfredse med afgiften. Her kan jeg igen henvise til det, jeg sagde i min ordførertale, nemlig at det er, fordi man foretager de her nettobetragtninger. For nogle virksomheder er det da alle tiders, men for andre virksomheder er det rent katastrofalt, og de kan ikke komme ud af det, for de har allerede på grund af oliekriserne i 1970'erne osv. droppet deres energiforbrug så langt ned, at de ikke har mulighed for at få nogle af disse penge refunderet, de kan bare betale ved kasse 1. Derfor kommer der forskellige meldinger fra erhvervslivet alt afhængigt af, om man står på positivlisten over dem, der kan få gaver fra staten, eller om man står som dem, der skal finansiere gildet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Fru Elisabeth Arnold undrer sig over, hvorfor Venstre kommer med dette forslag. Det kan

[Peter Hansen-Nord]

jeg så undre mig over at fru Elisabeth Arnold undrer sig over, for det jo var helt klart ved afstemningerne om CO₂-afgiften og pakken i sin tid, at der var helt rent trut i trompeten fra både Venstre og De Konservative, hvad angår dette forslag. Der var en række elementer i den, som jeg ikke skal trætte med at omtale i dag, som var udslagsgivende, men selvfølgelig også afgiften som sådan.

Endvidere nævner fru Elisabeth Arnold, at der er nogle i erhvervslivet, der er glade for afgiften nu. Ja, det kan måske gælde gartnerne i et vist omfang, idet de som sagt hidtil har været undtaget for ordningen, men det er der jo strammet op på i mellemtiden med administrationen i lovforslag nr. L 125, som skatteministeren har liggende i salen i øjeblikket, så de skal såmænd ikke tro, at de slipper fri, som det oprindeligt var hensigten.

I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at hele administrationen af CO₂-lovpakken i den mellemliggende periode specielt med hensyn til refusionsdelen har været så stram og så tilfældig for de virksomheder, der blev ramt, at vi i dag ser det ene eksempel efter det andet på virksomheder, der får tilfældige bøder i systemet i millionklassen. Selv virksomheder, der har fået tilsagn fra energisyn og er gået i gang, er regeringen i øjeblikket på vild flugt fra. Det bliver straffet, fordi de jo ikke pludselig kan holde sig inden for 3 pct.-promsreglen, skønt de har forsøgt at gøre miljøet bedre. Men det skal man ikke gøre, det har ikke været effekten af det, den har været det modsatte. Der har været adskillige sager – jeg skal ikke nævne dem her, men et klart eksempel er glasuld-sagen i Vamdrup – og det er noget, regeringen bør være opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Først til hr. Kim Behnke, som mente, at jeg kunne læse, hvilke kompenserende besparelser der skulle foretages, ved at se på finanslovforslaget for 1994. Jamen jeg har forstået de sidste tre linjer i forslagets bemærkninger sådan, at forslagsstillerne, som jo står fælles om dette forslag om at ophæve CO₂-afgiften, også skal være fælles om at finde nogle kompenserende besparelser, og jeg kan da ikke ud af finanslovforslaget læse, hvilke besparelser de tre partier er enige om; det må da også være konsekven-

sen. Der kan da være adskillige besparelser, de er uenige om – det kan jeg da nemt forestille mig i hvert fald. Men hvis det står i finanslovforslaget, og det er klart, at der her er et område, hvor de tre partier er helt enige, så er det selvfølgelig meget nemmere, og så kan jeg jo også godt selv læse indenad, det kan jeg love hr. Kim Behnke.

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg blot sige, at jeg måske ikke er skuffet over, at Venstre er medforslagsstiller til dette forslag, men at jeg er lidt ked af, at Venstre og De Konservative, som så sent som i 1990 lagde meget vægt på, at der blev givet økonomiske incitamenter til at nedbringe CO₂-udslippet, fordi de tiltrådte Energiplan 2000, nu kaster alle disse smukke ord over bord

Vedrørende erhvervslivet kan jeg selvfølgelig ikke stå og sige, at der ikke er virksomheder, som har haft problemer med det, det er jeg sikker på der er, men en af erhvervsorganisationernes topfolk sagde for et halvt års tid siden, at man egentlig var glad for, at man har fået det forspring, og det var hr. Nils F. Gram, men dagen efter blev han sat på plads af en person højere oppe i hierarkiet, og den dag husker jeg godt, for da gik vi andre og grinede lidt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hvis fru Elisabeth Arnold bladrer tilbage i Folketingstidende fra december, vil fru Elisabeth Arnold kunne konstatere, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet fremsatte to selvstændige, men alligevel identiske forslag om, at CO₂-afgiften skulle ophæves. De havde forskellige numre, men konsekvensen på finansloven var den samme. Vi havde forskellige forslag til at finansiere, men afstemningsresultatet, som man kan aflæse fra dengang, vi sad hernede og stemte om de mange hundrede ændringsforslag, var, at Fremskridtspartiet stemte for samtlige V og K's besparelsesforslag, og dermed var den forhandling slut. Vi har alle tre stemt for de pågældende finansieringsforslag, og det er med sædvanlig akkuratess ført til protokols her i huset.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg synes, hr. Peter Hansen-Nords bemærk-

[Poul Nielson]

ninger fortjener at blive fulgt op, især bemærkningerne om, at administrationen af loven, sådan som systemet er, er stram og tilfældig. Det er i øvrigt en sjælden kombination, at den både er stram og tilfældig, men man kunne vel godt sige, at ordvalget slet ikke er så upræcist, for der er et sammenstød mellem på den ene side, om man er over eller under Skatteministeriets tærskel, der er fast og klar på 3 pct. af promsgrundlaget, og på den anden side den tid, man kan få afgift refunderet fuldt ud, hvis man har gennemgået energisyn og gjort det, der ligger i, hvad jeg vil kalde kontrakten mellem virksomheden og Energistyrelsen. Og de to ting var ikke velkoordinerede, da dette her blev lavet; det skyldes ikke noget i administrationen af det. Det er da rigtigt, at der er en problemstilling, som jeg er helt sikker på at denne regering vil gøre noget ved, og som jeg i øvrigt også tror den tidligere regering, hvis den havde fortsat og man havde set sagerne udvikle sig, som vi har set det nu, ville have anset for et politisk set ikkestridspunkt at få koordineret bedre. Det vil jeg da medgive hr. Peter Hansen-Nord med en kort kommentar.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

På trods af de mange svar, vi har givet på spørgsmålet om finansieringen, og som også netop her er bekræftet af hr. Kim Behnke, er det jo meget pudsigt, at det er finansieringen, det drejer sig om. For det vil rent faktisk sige – sådan som jeg fatter det – at det, der er vigtigt for regeringspartierne, hvis vi skal afskaffe denne ulyksalige konkurrenceforvridning igen, er blot, at vi finder finansieringen. Vi har ansvaret, og hvis man i regeringen synes, det er en god idé, synes jeg, det er helt fint, hvis vi kan gøre det. Jeg kan forstå, at det vigtigste for regeringspartierne er, om den finansiering er på plads eller ej. Det er også vigtigt for os, men det vigtigste for os er, at vores virksomheder i en tid, hvor vi skal skaffe job, ikke udsættes for en konkurrenceforvridning. Og om man så kun kan finde en ansat medarbejder i en organisation, som ikke selv driver virksomhed, skal han fremdrages som et eksempel på den store fryd over CO₂-afgiften. Jeg ville meget hellere se en virksomhedsleder, der ansætter folk, der skaber job, der skaber vækst, komme med nogle udtalelser, for jeg kan slå fast over for Elisa-

beth Arnold, at disse udtalelser er entydige: Dette her har været til skade for dansk beskæftigelse og økonomi, og det har været til skade for dansk mulighed for at få vedtaget en fælles CO₂-afgift i EF.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Selv om hr. Poul Nielson ikke gav fuld støtte til forslaget, som det foreligger, synes jeg, der var en lysning i noget af det, der blev sagt her, sådan at forstå at kreative folk i regeringen – og det er måske en ren foræring, vi nu kommer med til regeringen, når vi netop påpeger disse ting – er opmærksom på, at der er nogle grænsetilfælde både i forbindelse med skatteministerens opstramning med lovforslag nr. L 125 og ikke mindst netop i forhold til de erhvervsvirksomheder, som virkelig har foretaget det, som jo var tanken.

Det bedste råd, jeg kan give, er at gøre forholdsvis kort proces og anbefale, at industri og erhvervsliv totalt friholdes for CO₂-afgift, når man har fået foretaget sit energisyn og i øvrigt har iværksat de besparelsesforanstaltninger, der har en tilbagebetalingstid på mindre end 3 år. Det var en foræring til regeringen til kreativ nyovervejelse. Det kunne da bøde lidt på de problemer, erhvervslivet har. Jeg er godt klar over, at det ikke er ensbetydende med absolut tilsagn til beslutningsforslaget, som det foreligger, men vi har da fået åbnet en flig, og derfor kan vi sige, at debatten i dag så set med erhvervslivets øjne ikke har været helt håbløs, hvis vi kan ende med, at man revurderer disse administrative bestemmelser.

Ole M. Nielsen (KRF):

For at knytte an til den allersidste bemærkning fra Peter Hansen-Nord om, at denne debat dog måske har sat noget i gang eller gjort lidt nytte, vil jeg sige, at jeg ikke tror på, den har gjort en pind nytte. De tiltag med at få fjernet nogle urimeligheder for nogle enkelte virksomheder, som hr. Poul Nielson talte om, var i gang inden denne debat, så jeg tror ikke, den har fremmet noget som helst. Jeg synes, det har været en ualmindelig uinteressant diskussion om, hvem der sagde hvad hvornår osv., især for os, der ikke var med dengang, men det er en sand diskussion, fordi den fortæller, hvor skillelinjen går i dansk politik, når det drejer

[Ole M. Nielsen]

sig om, hvem der har en lille smule forståelse for miljøproblemer, og hvem der ikke har. VKZ kan overhovedet ikke lide miljø- og energiafgifter, og fru Anne Birgitte Lundholt var i sit seneste indlæg oppe at præsentere sin tillid til uhæmmet vækst: En virksomhedsleder, der ansatte folk på livet løs for enhver pris åbenbart. Den tror vi ikke på; vi tror ikke, vi løser verdens problemer med vækst, ikke engang vores beskæftigelsesproblemer – det er kun marginalt i hvert fald.

Jeg kan ikke lade være med at anbefale en lille bog, jeg fik lejlighed til at læse en times tid lørdag eftermiddag – længere varede det såmænd ikke – som hr. Harald Agerley, tidligere direktør på Danfoss, nuværende formand for bestyrelsen for Danfoss, har skrevet, og som hedder »Miljø og markedsøkonomi«. Deri beskriver han tydeligt verdens problemer med befolkningsstilvæksten og øget forbrug og gør opmærksom på, at det er nødvendigt at gøre noget ved dem, med indgreb som energiafgifter, emissionstilladelser og på anden måde. Jeg tror ikke, at hr. Harald Agerley kan mistænkes for at repræsentere den stygge venstrefløj i dansk politik; det vil jeg ikke mene med den fortid, han har på den borte butik dernede på Als.

VKZ vil måske have energiafgifter, hvis de kommer sådan tilpas bagefter de andre lande, som vi kan sammenligne os med. Men det er ikke nok for os. DK, Danmark, skal leve op til de internationale forpligtelser, vi har, og vi skal gå foran. Men selvfølgelig er det nødvendigt, at vi får resten af verden med. Men resten af verden kommer ingen steder, hvis der ikke er nogen, der går foran. Og det bliver altså nødt til at være dem, der har råd til det. Uanset hvad oppositionen siger, har vi faktisk råd til det. Vi har ikke råd til hvad som helst, men vi har et ganske betragteligt overskud på vores betalingsbalance i øjeblikket, og det er faktisk et godt rygstød at have, når vi går forsigtigt foran på et område som dette.

Det betyder ikke, at vi ikke skal fjerne uheldige tilfælde, som hr. Peter Hansen-Nord ganske rigtigt fremhæver, men regeringen er faktisk i gang med at forhandle nogle af de uheldige tilfælde på plads.

Vi går selvfølgelig imod det foreliggende beslutningsforslag.

Poul Nielson (S):

Den 4. marts var jegovre i Naturgas Syds område for at være med til indvielsen af et kraftvarmeværk på et gartneri. Ved den lejlighed sagde Naturgas Syds formand, Egon Lorentzen – en god venstremand – at nu måtte vi endelig love, at vi ikke ville røre ved tiøren i tilskuddet til elproduktion på decentral basis.

Det er et meget udbredt ønske, at der er fasthed og stabilitet i forbindelse med den ordning, der nu er lavet med hensyn til, at man kan bygge uafhængige små decentrale kraftvarmeværker især i industrien, hvor man står og tæller på knapperne. Og jeg vil sige, at uanset at der selv i en debat som den, vi har haft i dag, kan komme til at ske det, at der siges noget fornuftigt, er det foreliggende forslag i sig selv udtryk for noget, der kun er negativt set i sammenhæng med, hvor vigtigt det er, at denne tiøre og de vilkår, man har for at træffe beslutningerne om den decentrale kraftvarmeudbygning og især industriel kraftvarme, er noget, der ligger fast.

Derfor vil jeg opfordre til, at en hovedkonklusion på dette her er, at man også fra de partier, der står bag beslutningsforslag nr. B 78, også udadtil siger: O.k., vi prøvede, om vi kunne få ændret noget. Det kunne vi ikke. Lad os så stå sammen om, at der er ro over feltet i en overskuelig fremtid, således at vi får udløst disse mange investeringer især vedrørende industriel kraftvarme, som man lige nu – som man siger – står og skal beslutte sig for.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal her afslutningsvis for det første sige tak for debatten, tak for indlæggene, og på forslagsstillernes vegne alligevel fastholde, at vi synes, vi har set en flig af nogle fornuftige bemærkninger fra hr. Poul Nielson. Nu var det godt nok hr. Ole M. Nielsen, der svarede for hr. Poul Nielson, men jeg går stadig væk ud fra, at de bemærkninger, jeg hørte om refusionsdelen, om energisyn, om løbende fritagelse for erhvervslivet, er noget, som regeringen vil sætte sig hen sammen med sin partner og overveje ganske alvorligt.

Vi har en national situation, hvor vi egentlig lige fra B 52-bombeflyet, som jeg tror jeg kaldte det dengang, over CO₂-pakkens førstebehandling i november 1991 og frem til i dag må erkende alle sammen, at det har været interes-

[Peter Hansen-Nord]

sant at følge den nationale og den internationale diskussion, den, der har fundet sted i Rio, den, der har fundet sted i EU, og den, der har fundet sted i relation til OECD, hvor man kan bemærke det ejendommelige, at kun 17 ud af 23 medlemslande overhovedet har noget, der hedder elafgifter. Der er kun 17 af de rige landes klub, der kender begrebet elafgifter.

Vi har i dag diskuteret, om beslutningsforslag nr. B 78 var et miljø- eller energiforslag. Det er også mit indtryk, at nogle af de talere, der har været på talerstolen, har behandlet forslaget som en rent fiskalt energiforslag, mens andre har behandlet det som et miljøforslag, og det kan jo godt forvirre befolkningen.

Man kan sige, at begge indgangsvinkler måske har været rigtige; men jeg er mere tilbøjelig til at sige, at de, der har behandlet dette her, som skatteministeren gjorde det, nemlig som en rent fiskal energilov med afgifter her og tilskud dér, og som kigger lidt på pengene, har givet udtryk for den rigtige definition af, hvordan CO₂-afgiften har virket i Danmark i den forløbne periode.

Forslagsstillerne har jo i deres bemærkninger også helt klart forsøgt at gøre opmærksom på, at de forudsætninger, som diskussionen i sin tid kørte på, ikke er blevet indfriet. Vi har ikke set, at de omkringliggende lande har følt, at det var en god idé. Jeg vil gerne holde fast i noget, som fru Anne Birgitte Lundholt siger, nemlig at man en gang imellem kan løfte sig selv så højt op over jorden, at andre ikke kan følge med, og at man dermed altså mister presionselementet, når man forhandler. Altså: Når man selv har begravet sig dybt i problematikken, er der ikke længere nogen, der vil høre på én med hensyn til, om det er en god idé med en fælles CO₂-afgift eller ej. Det er et væsentligt argument, og derfor har man altså skudt sig selv i foden flere gange.

Jeg kunne selvfølgelig også spørge – for nu at få det på plads, men diskussionen har vi haft, så jeg forlanger ikke noget langt svar fra skatteministeren – hvordan det i øvrigt går med den internationale harmonisering af CO₂-afgiften.

Jeg havde selvfølgelig også glædet mig til i dag at høre, hvorledes CD's og Kristeligt Folkepartis ordførere har fundet nye interessante indgangsvinkler til nu at støtte CO₂-afgiften, hvilket jeg kan huske ikke var tilfældet tidlige-

re og slet ikke med det ordvalg, der i dag er blevet brugt. Men sådan er der jo sket så meget i mellemtiden, fra dengang man var i opposition eller med i den forrige regering eller støttede regeringen, og til nu, hvor man er kommet med i en ny regering – det forstås.

Jeg vil også godt lige komme med en kort bemærkning til skatteministerens indlæg – som jeg følte var ret barskt – om, at forslaget alene skulle være udtryk for oppositionens beskæftigelsespolitik, og at vi lagde så meget i dette forslag, at det var vores model for beskæftigelsespolitikken. Og dér vil jeg da godt sige, at jeg synes, de tal, vi har set om udviklingen inden for beskæftigelsen i den nuværende regerings tid, ikke er særlig interessante set med regeringens egne øjne. Der foreligger i øjeblikket en prognose med en fremskrivning af udviklingen i beskæftigelsen fra 1993 til 1994, hvor man – måske i overensstemmelse med forslaget om CO₂-afgifter – kræver penge ind og kigger lidt på dem og deler dem ud igen, og i den prognose for beskæftigelsen ser man altså, at der skal blive ca. 30.000 flere beskæftigede i den offentlige sektor. Til gengæld – og det bekræfter i hvert fald en flig af det, vi har peget på i dag, nemlig at man fjerner job fra den private sektor – vil hele udviklingen i den samme periode betyde et minus på 45.000 i den private sektor. Det skal jeg ikke tilskrive CO₂-lovgivningen alene, vil jeg gerne sige; men det er en skæv model, man her har fat i.

Energi 2000 og alt det dér har vi været igennem, så det jeg skal ikke kommentere nærmere. Hr. Poul Nielson var inde på det med de 10 øre i tilskud. Det er rigtigt, at det ligger i CO₂-problematikken; men det tilskud kan jo retableres på mange måder. Jeg går ud fra, at det oprindelig skulle være en miljølov og ikke en elafgiftslov. Elafgifter i et eller andet omfang har vi jo set også under borgerlige regeringer.

Men som jeg har noteret mig de bemærkninger, der er faldet fra de øvrige ordførere – hr. Bjarne Laustsen, fru Sonja Albrink, fru Elisabeth Arnold og hr. Ole M. Nielsen – konstaterer jeg, at dette nu går i udvalg, og at vi så kigger videre bag nogle af de flige, der er blevet løftet i dag, og ser, om vi kan komme videre i diskussionen. Tak for det i hvert fald!

Skatteministeren (Stavad):

Det har efterhånden været en ret lang debat,

[Skatteministeren]

og jeg skal love ikke at forlænge den voldsomt meget. Den har åbenbart været så lang, at hr. Peter Hansen-Nord, ordføreren for forslagsstillerne, helt har glemt, hvad det var, jeg startede med at sige. Når hr. Peter Hansen-Nord kan tillægge mig alene at have afvist dette forslag af fiskale grunde, så må jeg sige, at der i hvert fald er noget, der er gået meget hurtigt i glemmebogen; men nu er det så heldigt, at det, vi har sagt, kommer til at stå på tryk. Og jeg tror ikke, jeg overdriver meget, hvis jeg siger, at i hvert fald to tredjedele af mit svar først og fremmest var miljømæssigt begrundet. Men det ændrer ikke ved, at konklusionen på det fiskale er, at der mangler en milliard kroner, som ingen fra forslagsstillernes side i denne debat har givet nogen som helst antydning i konkret form om hvor skal komme fra. De manglede, da vi startede debatten, og de mangler, når vi slutter debatten.

Det næste, jeg godt vil nævne, når hr. Peter Hansen-Nord spørger, hvordan den internationale udvikling med hensyn til harmonisering af CO₂-afgiften ser ud, er, at det måske er lige så interessant, hvordan den samlede afgiftsbelastning på dansk erhvervsliv ser ud i forhold til den samlede afgiftsbelastning på de landes erhvervsliv, som vi konkurrerer med. Der er der lavet nogle beregninger, hvor man har taget udgangspunkt i det energiforbrug, som virksomhederne inden for dansk industris område har, og hvor man har set på, hvad energibelastningen er for danske virksomheder efter danske afgifter inklusive CO₂-afgift. På tilsvarende måde har man regnet på de andre landes afgiftssystemer ud fra det danske energiforbrug, så man får et sammenligneligt grundlag. Der er ikke voldsomt stor forskel. Men jeg kan sige, at hvis man sammenligner med afgiftsbelastningen i tre lande, som i hvert fald betyder ganske meget for det danske erhvervsliv – Sverige, Norge og Tyskland – så er afgiftsbelastningen på disse landes erhvervsliv relativt større, end den er på det danske erhvervsliv, og det vel at mærke efter, at der er taget hensyn til de ændringer af elafgiften, der er sket i 1993.

Så hvis det er sådan, at det billede, man har ønsket at tegne af den CO₂-afgift, som vi belaster det danske erhvervsliv med, er, at den er udtryk for en konkurrencestilling for det danske erhvervsliv, som er urimelig i forhold til

den energibelastning, som andre landes erhvervsliv har, så er det ikke et retvisende billede.

Jeg vil slutte med egentlig at tilslutte mig den konklusion, som hr. Jes Lunde havde allerede i sin ordførertale, idet jeg synes, der er grund til at takke de tre forslagsstillere for, at forslaget er fremkommet. Jeg tror, det er godt, at befolkningen kan se forskel, og jeg tror, det er udmærket, at vi lægger vore politiske synspunkter og holdninger frem.

Jeg vil i den forbindelse godt bede partierne om at overveje, når de kommer en anden gang, ikke kun at komme med den ene halvdel, nemlig den, hvori man vil gennemføre lettelsen, men også at medtage den, hvorfra finansieringen skal komme. Og jeg synes, det er godt, at befolkningen ikke bare kan se, hvem der holder de flotte festtaler om miljømålsætninger og hensynet til vort miljø og vort ressourceforbrug, men også kan få øje på, hvem der vil midlerne for at nå målene.

Det at skrive tykke bøger med fine rapporter med flotte målsætninger tror jeg nok alle magter; men det, der er det vanskelige, er at gå fra de flotte bøger og rapporter og over til at realisere målsætningerne og opnå resultater. Der ved vi nu, at på miljøområdet er der i hvert fald ikke under denne debat givet ét eneste signal om eller ét eneste konkret eksempel på, hvordan Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet vil leve op til den målsætning, som man selv har tilsluttet sig, i hvert fald for Venstres og De Konservatives vedkommende, og hvor målsætningerne endda blev opstillet i de to partiers egen regeringstid.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det nærmer sig det trættende, når skatteministeren nu som afslutning på debatten gentager et synspunkt, som tidligere er blevet fremført under debatten, men som ganske grundigt er blevet tilbagevist, nemlig påstanden om, at der ikke er finansiering.

Som jeg senest redegjorde for i de mange tilbagervisninger af påstande, så blev der i forbindelse med ændringsforslag til finanslovsforslaget for 1994 foreslået alle de nødvendige finansieringskilder, der skulle til, og de tre partier – Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet – stemte i fællesskab for disse finansierings-

[Kim Behnke]

kilder. Derfor kan skatteministeren slå op i forhandlingerne og afstemningsresultaterne fra decemberdebatten om finansloven for 1994; dér er henvisningen.

Når skatteministeren så kan slå sig vældig op på at fortælle om, at i udvalgte lande som Norge, Sverige og Tyskland er afgiftsbelastningen for virksomhederne lige så stor som i Danmark, så er det, fordi skatteministeren altid kun fortæller om disse ting fragmentarisk frem for at tage de samlede skatter og afgifter, som dansk erhvervsliv er underlagt. Det er præcis det samme som i den debat, vi havde om benzinafgifterne i Danmark, og hvor man glemte, at vi i Danmark har en 180 pct.s registreringsafgift på biler. Det kan da godt være, at benzinafgifterne er lidt lavere, men hvad hjælper det, når man på grund af statsafgifterne ikke har råd til at købe en bil?

Og hvad hjælper det, at danske virksomheder i forhold til virksomhederne i nogle ganske få lande måske har lidt lavere energiomkostninger, hvis en lang række andre omkostninger for de samme virksomheder er markant større i forhold til virksomhederne i disse lande? Ja, så er den samlede konkurrenceeffekt således, at vi ikke kan klare os. Og derfor klæder det ikke skatteministeren for det første altid kun at udtage nogle lande, hvor han på forhånd ved at han er på sikker grund, og for det andet kun at fortælle den ene halvdel af sandheden. Man skal se på den samlede virkning for det danske erhvervsliv. For det danske erhvervsliv er de samlede belastninger fra skatteministerens side det afgørende.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal gøre det meget kort. Det er jo sådan, at vi ikke alle sammen kan få det sidste ord. (Munterhed). Og jeg skal heller ikke nødvendigvis absolut tilkæmpe mig det sidste ord, men blot sige, at når skatteministeren kan bruge så meget af sin tale alene på miljøbegrundelse for CO₂-afgiften, så er jeg meget imponeret, for det er der vist ikke andre der kan. Der er ikke den miljøvirkning i den, som skatteministeren i sit svar til mig lagde op til.

Og med hensyn til omkostningsbelastningen må det være noget, man skal se i en helhed. Dér er jeg selvfølgelig enig med hr. Kim Behnke i, at man ikke bare kan tage én ting ud.

Vi skal bare gøre os klart, at her er et område, hvor man i landene omkring os har lettet energibeskatningen ret væsentligt, ja ganske betydeligt, i de sidste to år, og hvor vi taler om 1 mia. kr., hvor måske halvdelen går til erhvervslivet og den anden halvdel til de almindelige forbrugere. Nej, i Sverige er det helt andre tal; dér har man lettet energiafgifterne med 3,7 mia. kr. Og i Norge er det 1,5 mia. kr. alene for erhvervslivet. Og sådan kunne man blive ved: I Holland har man lavet det helt om, og i Tyskland ser det også anderledes ud. Det er det, der har været pointen i hele sagen i dag; men vi kan som sagt nok diskutere denne del af det meget længe.

Man kan i hvert fald ud fra miljøbegrundelser spørge sig selv, hvorfor regeringen så kommer med et forslag om tilslutning – med statsfiskud – til kulkraftvarme. Vi skal jo i hvert fald have det til at hænge sammen, når vi taler miljø. Men tak for indlæggene!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 215:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov. (Børnepasningsorlov inden for livsvigtige områder).

Af Per Stig Møller (KF) m.fl.
(Fremsat 15/3 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

De seneste onsdage har Det Konservative